

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókkiadóhivatal: Múzeum-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Égész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Csalódás.

Budapest, március 9.

(v.) Nem tud ez a parlament már semmit: még őszintén felhevülni sem. Hát még szellemében megújodni, a sikeresen elvégzett küzdelem után új hivatását átérteni, a renyhéségből kibontakozni s miután a nemzeti ellentállás hivatását váratlanul kedvező eredménnyel betöltötte, az alkotásokra vágyódó nemzeti tetterő szervévé átalakulni! Ma derült ki csak igazán, hogy ez egy agyoncsigázott, minden erejéből kifogyott, tökéletesen megőrült energiájú parlament, amely szánalmas hűdöttségében immár megérett az enyészet számára.

Az ellenzéki táborokból napok óta felharsogó harcias szózatok azt a várakozást keltették a közvéleményben, hogy izzó levegőben, az indulatok szörnnyű robbanása közben példátlan szíriajágu összecsapás fog ma kezdődni, amelyben a pártok legnyersebb ösztönei kelnek egymással bírokra s a két tábor kábító dörgéssel tör egymásra, mint fekete zivatarfelhők, amiket vad ciklonok korbácsolnak a nyári égbolton. Pedig dehogyan történt ilyesmi. Tisza István nyugodtan mondhatta el beszédét. Az ellenzéki papirközlés szörnnyű kudarca volt ez a mai nap. Dolgozni amugy igazában csakis az Ugron-csoport dolgozott; segítségét a Kossuth-pártnak 5—6 főnyi *jeunesse dorée* nyújtott neki, ugyanaz a pár száz ember, aki az obstrukciót eddig is hűségesen támogatta. A többiek némán, de nem süggedien, hanem szinte közömbösen ültek ott. A néppárt gyülekezőjének vezetője, Rakovszky István vaj hova tűnt? Azt mondják, Olaszország derült ege felé robbog üdülést keresni. A színlalak mögött ötnegyed éven át ő volt a lendítő ereje az obstrukciónak. Leleményességet, utbaigazítást, temperámentumot ő tőle kapott, valahányszor lohadozni kezdett. S most hova lett, a döntő kockavetés idején,

amikor kenyértörésre kerül a dolog? Üdülni megy, fáradt idegei derült ég alatt való pihenést kívánnak. Olaszföldön talán majd betéved egy régi római arenába, ott beleül a régi Caesarok páholyába, ahonnan kényelmesen nézték valamikor, hogyan küzd meg a jól megkoplaltatott oroszfiánál a halálraítélt gladiátor. Aztán kivieszi a zsebéből az utána küldött budapesti lapokat s biztos távolból — és ilyen stilszerű helyről — olvassgatja, hogyan viaskodik ama bizonyos vaskézzel a tábor, amelyet annyi időn át ő inspirálgatott. A kockázatokból a néppárt vezetője temperámentuma nem kér. Hadd verekedjenek mások, akiknek fölfelé nincs vesztetni valójuk. A döntés után majd itthon terem ujra, jól megpihent idegekkel részt kérni a hadizsákmányból, ha az ellenzék győzött, vagy pedig Bécs felé a távollét érdemével hivalkodni, ha valahogy mégis be találna válni a Tisza István haditerve. Ilyen gyönyörű partnere volt az obstrukciós tábornak az egyik szomszéd csoport vezére.

Hát a másik! Az a másik, aki élesztette a nemzeti ellentállás tüzét Széll alatt, segédkezett az erőszakos elfojtas kísérletében Héderváry alatt, elfogadta a kilences-bizottság vivmányait, ráhelyezkedett Tisza István kormányprogramjának elvi alapjára s aztán mégis csak kilépett a szabadlupártból, miután mindezt lenyelte, a párhuzamos ülések ürügyén. Ez a másik csoportvezér, gróf Apponyi Albert, vajjon hogyan honorálja az iránta mindig figyelmes, vele szemben következetesen szolgálókész obstrukciót mostani élethetárharcában? Tegnap ő maga szavaztatót megpártfeleivel egy határozatot, amely a magyar közéletben felülmúlhatatlan példányképe marad a politikai kétszínűségnek. S mi foglaltatik e határozatban? Talán az, hogy a kormányelnök nyaktiló-indítványa véres igazságtalanság egy obstrukció ellen, amely szíveskedéssel és hőies kitartásával a nemzeti vívmányok kiküzdését lehetővé tette?

Dehogyan! Gróf Apponyi Albert elvben helyesnek mondja a házszabályok szigorítását, sőt a parlamenti rend érdekében rendkívüli eszközök alkalmazását sem ellenezné. Tehát — elvben — igazat ad lizának, sőt kijelenti, hogy maga is ilyesformán járna el. A határozatnak ez a fele: izenet felfelé. De nyomban követi a határozatban ezt a részt egy fordulat, amelylyel Apponyi, szokása szerint, egyszerűsind lefelé is játszik. S ebben időszertütelennel mondja a Tisza István nyaktilóját, mert hát az obstrukció néhány nap mulva amugy is megszünt volna. Tudunk egy embert, aki e feltéves valódiságát nem merné a kezét a tűzbe tenni. Ezt a férfit — így irták a hét elején az újságok — gróf Tisza István, akit indítványának visszavetésére ugyanilyen indoklással akart rábírnai, arra kérte fel, hogy válaíjon hát a néhány nap mulva bekövetkezendő leszerelésért garanciát. Az illető ur a garanciát nem vállalta s tehát a békés kiegyenlítés semmivé lett. Ez a férfi gróf Apponyi Albert volt. Ezt megirta minden újság, cáfolat egyetlen oldalról sem jött, jó lélekkel igaznak vehetjük tehát. És most következtesünk. A néhány nap mulva amugy is várható leszerelés nem volt olyan mértékben bizonyos dolog, hogy Apponyi ére te garanciát vállalt volna. Pedig ugyebár szívesen tette volna meg, mert hiszen ezzel elhárlithatta volna az országról a most kezdődő hadjarat pusztításait. De annyira mégis bizonyosnak veszi Apponyi most *utólagosan* az obstrukciónak már csak néhány napra terjedését, hogy ezen az alapon feleslegnek hirdeti ime a nyaktiló-indítványt és — ismét ezen az alapon — könyörtelen harcot izen Tisza Istvánnak ugyanazért, aminek elvi helyességét a nemzeti disszidensekkel is ünnepélyes határozatban kimondatta. Magyarra átülte az Apponyi álláspontja így hangzik: „a házszabály szigorítása helyes, ha én csinálom; helytelen, mert Tisza István csinálja“. Hogy a nemzet miképpen vélekedik az ilyen állásfoglalásról,

TÁRCA

Elbujdosás.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Józsa Antal.

Ha azt kérdi valaki, hogy hát a Dul Béni hova lett, rendszeren azt a választ kapja, hogy hja, annak az Isten fölívte a dolgát. Ebből pedig azt kell érteni, hogy teljességgel elpusztult, tönkrement és elvándorolt valahová a Felsővidékre. Így gonyulódik szegény fején a parasztlétség, hogy hát fölívte az Isten a dolgát, föl a — hegyek közé. Hogy-hogy nem, elvették annak mindenét, nem maradt egybe a rajtaválójánál. Ebből is más vállára került az irhás suba, neki csak a daróc, kopottas, szennyes szűrt hagyták meg. Kiforgatták őt mindenéből. Más ember ilyenkor nekibusulja magát, fog egy istrángot, felmegy a padlásra s azzal vége a földi számadásnak. Van olyan is, aki kibucorog Amerikába, de hát ott is csak tótok közé jut, akik krumplin meg zöld uborkán élnek és csak a böcsületét alábitják a vérmagyar emberiségnek. Ha akarja, ezt az állapotot itthon is fölülálmhatja. Föl is találta. De erről még máskor is lehet szó.

Elég az shhoz, hogy Dul Béni kun ember, a két víz közül való. Egyet nem licitáltak el tőle, a szívétől azt a tizenegyedik parancsolatot, hogy: „Itt élned, halnod kell!“ Nincsenek ugyan valami kicirkalmozott fellengzős fogalmak a hazáról, de annyit tud, hogy ha már idehaza meg nem élhet a szegény ember, hát akkor külsőországban sem. Vagy pedig ha ott

megél, hát akkor meg kell valahogy élni idehaza is. Különbben is egy kutya az egész. Ha már egyszer a kun ember rákényszeredik, hogy elszakadjon a buékas világtól, akkor ugys mindegy, akár a pokoiba menjen, akár a szomszéd vármegyébe. Idegen föld az már mind neki, ujra kell születnie, meg kell szokni a vizet, levegőt, más embereket, másféle munkát, csak úgy, mint odakint abban az Amerikában. De hogy idehaza nem maradhat, az már bizonyos. Mert hát nincs maradása — no. Itt szegényleni köll a szegénységet. Pedig ezt el tudná hordozni, csak amazt nem: a szegényt. Cselédnek nem állhat, mikor már elébb a maga gazdája volt. Kiszólnak. Ott valahol az idegenben pedig nem ismeri senki se. De azért cselédkönyvet mégis csak váltani köll, a nélkül nem boldogulhat. Sokszor el is ment már a városnáz kapujáig, de megint csak visszafordult. Az a sok lehűtő, zsinóros bakterféle nép, látszik hogy lenézi. Eh, nekidurulta magát egyszer mégis. Ennek elébb vagy utóbb ugys csak meg köll történni.

A rendőrkapitány nagyon jószívű, nemes ur, szánja a szegény-égre jutott jó embert, csak a szocialistákat nem szívelheti, mert azt tartja róluk, hogy elbolondítják őket onnét fölülről. A munkáskönyv mellé még tanácsokat is ad Dul Bélinek a vándorutjára, aztán résztvevőn megkéri tőle, hogy hát a menyecskevel mi lesz, mi szándékkal van a felül?

— Hát ő már csak itthon marad — addig...

— Meddig, Béni, meddig?

— Amig valami foglalatossághoz nem jutok.

Különbben ugy se élünk már együtt. Az apja hazavitte... a kis gyereket is... Azt mondják, ilyen éhletlen embőrré nem bízzák többet, aki nem tudja eltartani. Hallomás szőrént már úgy-

védnél is járingáltak, hogy elváj vagy micsoda... No, majd csak lesz valahogy. Nagyobb az, hogy rőndös gúnyám sincs. Csak legalább a subámat el ne rabolták volna!...

— Hát merre veszi az utját, Béni?

Dul Béni nagyot sohajtott:

— Tudná a jó Isten!... Neki a nagyvilágnak!... Tan elmék Keeskeméret. Érték a szállómunkához... vagy utcaó semprei Budap-stre... Mindakét helyet ősmérem katonakorombul.

— No, Budapesten ugy se nagyon kell a subaféle.

— Az köll csak mindőnnűt. Szőgény embőrnék jó az, mert ruha is, esernyő is, vacok is, néha ház is, amibe elbujhatik az embőr. Dehát no... Ejnye, te is uram, ha már ennyibe vagyunk, megkérném alásan, tőhetne nekőm egy nagy szívesésgőt...

— Meg is teszem, Béni, ha csak lehetséges.

— Fölhivhatná a feleségőmet. A Dorás Mihály lanya, a Boris. Izentem is neki, levelet is küldtem... De ő nem érdömösítő engőm egy szőra se. Igaz, hogy a susogóm nem is beszélhető vele. Lakat alatt tartják-é, mi-é? Se utca, se piacón nem lehet azt látni... Vagy a szegőyon köti otthon?... Nem beszélhettem vele azóta, se a kis fiamat nem láttam... Hozzáuk be nem tőhetöm a labomat, mert az apja már egy izben nagyon csufosan kitessékőlt. Azt mondta, hogy a kutyákkal itatja föl a vérőmet. Ettől ugyan mőg nem ijednek, inkább magamtul fölők, hogy valami nagyot tőszők, ha tőharagit... Elég a baj így is. Nem is ő vele, hanem az asszonylyal szeretnek még egy-két szót váltani. Ezért keröm, hogy tetszenék fölhivati...

— Megprőbálhatjuk, Béni, de erőszakolni nem lehet a dolgót. Asszonynépség riadozik a

arról most ne beszéljünk. De azt a kérdést igenis időszerű felvetni, hogy milyen mértékben épületes az obstrukciókora nézve az ilyen szövetséggel való koalíció?

Ezek után értjük tökéletesen a szólás-szabadság igaz barátainak a mai ülésen tapasztalt tartózkodását. Értjük, hogy nincs kedvük vásárra vinni az irhájukat olyanok kedvéért, akik kenyértörés idején Itáliában üdülnek vagy itthon maradnak ugyan, de a nyaktőló-indítványt, amelynek elvi jogosultságát különben elismerik, csupán az időszerűség szempontjából tartják elítélendőnek. Ezek az urak azt várták, hogy a fellobogó nemzeti indulat erős tüze két dologra lesz jó. Arra, hogy azon a maglyán elégséggé uralomra jutott vetélytársukat. S aztán arra, hogy azon a hatalmas tüzön apró pártbőgrűjükből megőznessék a saját pártlevesüket. Már akkor okosabb dolog beleereszteni Tisza Istvánt abba, hogy az ideiglenes természetű rendszabályokkal szerezze vissza csakugyan a törvényhozás munkaképességét, s aztán fordulni ellene, de aztán teljes erővel, ha állandósítaná a magyar parlamentben az ő nyaktőlót. Arra, hogy a parlamenti szószék szabadságát e nagy veszedelemből csorbátlanul hozzuk ki, a különböző ellenzéki pártok hatalmas szövetségesül igenis megkaphatják az ország közvéleményét. De küzdelemben, egy élet-halál-harc borzasztó kockázataiba belevinni az egész országot pusztán azért, hogy apró párt-érdekek vagy egyéni rangnők a nagy dulakodásban esetleg visszanyerhessék elvesztett esélyeiket: — az ilyen léha játékra a nagy közvélemény semmi szín alatt nem lesz megkapható. Jól sejtettük mi már a hadizenet napján, hogy ez a harc, akármilyen nagy robajjal indul, e végvonagló parlament és torzalkodásainak utolsó sorozata lesz, amelybe a nemzet lelkenek sem oka, sem kedve nem lesz belevegyülni. Ma csakugyan így indult a küzdelem. Meglássuk, milyen lesz a folytatása.

A leszámolás küszöbén.

Budapest, március 9.

Az ellenzéknek az a része, melyről ma Tisza István valami egészen sajátos körülírásal ugy emlékezett meg, hogy „a radikális áramlatok nyitották meg előtte a parlament kapuit” — ma végsővéig úgy viselkedett, mintha egyenesen igazolni akarta volna, hogy a parlamentben miatta vált szükségessé a belső védekezés és szigorubb fegyelem. Az ellenzéknek ez a része ma folyton

városházára való jövetelű. De azért elküldték érte.

Hiába küldött. Ugy lett, ahogy a kapitány ur előre kitalálta. Az asszony bizony nem jött. Nagy léhöl-pléhél az apja állított be helyette. Egy ostor van a kezében, látszik, hogy most szállt le a kocsirol. Valami sietős dologból kapkodta ide magát.

— Mőglentem. Miért hivatott a tekintetős kapitány ur? De hiába is hivatott, mert ezzel a huncut embőrel nincs ám az én lányomnak semmi osztopőre — itt. Ami van, azt majd másutt járattuk le.

A kapitány próbálgatta békítgetni a nagy-haragu embert. De biz annak semmi foganatja se lett. A két paraszt elvált egymástól köszönés nélkül. Béni hát megköszönte a kapitány ur hozzávaló szivességét, aztán elbandukolt a fősőzgre az ányghoz. Ez mosott rá az utóbbi időben. Kevés beszéddel bucsuzott el tőle. Csak sűrűn pislogott meg a bajuszát törőlegette. Kis motyója volt, azt begyömiszdölte egy szőrtarisznyába. Megvárta, míg az alkony ráterült a poros utcákra, aztán kiballagott a kapun. Az ánya a kis ajtóban még egyszer visszazóllította:

— Te Béni, aztán írjál ám, tudod-e. Mőg azon a Pestőn mégis csak vigyázz magadra.

— Ne féltsőn engőm, ánygomasszony. Talpra állok én.

— Hát neki nem izonsz-e valamit? Mégis hátha ősszegyűvők vele valohal.

— Most már nem törődők vele én se. Csak a gyerők... Annak majd küldők egyszerű-mász-szor egy lovat vagy trombitát, hadd emőlgesse mőg, hogy neki is van apja...

A szive elfacsarodott. Nagy, nehéz léptekkel megindult, ki a földek felé, a szelmalmok iránt.

olyan uton járt, ahol argumentumok nem teremnek, csak személyeskedések, gyanúsítások, éretlenségek és durvaságok. Ez a sacrosőre olég kicsiny csoport hangban és viselkedésben elűtött még a rendes obstruktorok magatartásától is. Míg az ugynevezett pót-obstrukció lovagjai, továbbá a disszidens-csoport, a néppárt és a Kossuth-párt nagy belső elkésőredésel, de hidegen és bizonyos formák szemmel tartásával tiltakozott a miniszterelnök szándéka ellen, addig az a fékezhetetlen és fegyelmehetetlen frakció még a mai borus napon is farsangi kedvvel játszotta kis játékeit. Amiről tegnap megfőledkezett, ma áthajgálta elmősségeinek szűros zöld gömbjeit Khuen-Héderváryhoz, aki az űlés elején elhelyezkedett báronyszékében. Nem bombákat dobált, csak azokat a szűros kis gömböket, melyek az ember gallérjához, hátához, nadrágjához tapadnak. Nem fájnak, de utálatosak.

— Hát mégis be mert jőnni a Geiger Giza barátja?

— Nini, a grancsár!

— Hogy van Szápáry Lacika?

Konstatálni illik, hogy ezekben az elmősségekben igazán csak egy kis elszigetelt csoportnak telt győnyörűsége. Általában a parlament a leszámolás első napján nem úgy viselkedett, mint ahogy pesszimisták hitték. Sokan viselkedtek hidegen, sokan még a többség soraiban is, de a fanatikus többség nem volt agresszív s az elkésőredett ellenzék nem borult lángba. Két incidens-től eltekintve, melyet az ellenzéknek legkírívőbb kontingense iparkodott csak viharra felfűjni: Tisza István elmondhatta indítványának megoklását s nem aratott vele a jobboldalon szenzációs sikert, de nem is okozott vele az ellenzéknek erősebb felháborodást. Miután a megoklás lényegét a miniszterelnök tegnap kétízben is kifejtette: a mai harmadik feltálas természet szerint se lehet meglepetés. Jobbról ezért maradt el a tüntetés, balról ezért a felháborodás.

Az a kis csoport azonban dolgozott a maga módja szerint.

Minden apropos nélkül belevágott Tisza be-szédébe:

— Az Iparbankot is tőnkretette.

Ezt a kórus egyetlen rossz szagu szóval kísértő:

— Petroleum!

Tisza István, talán fölsőleges egyéni érzékenségből, jónak látta ezekre az ismételt elintézet gyanúsításokra kemény szavakkal reflektálni s oból kerekedett az egyik zajosabb incidens. A t. Ház, de az ellenzék tulnyomó többsége is, hidegen viselkedett az incidens alatt, mely senkinek se volt izlése szerint való. Az incidens során megtörtént, hogy gróf Károlyi Győrgy megtartotta szűz-közbeszólását. Azt mondta:

Nem a vasúthoz tartott. Egy az, hogy nem is volt sok költőpénze, más meg, hogy nem akart senkivel se találkozni. Megy úgy, mint a vándorlólegények szoktak, gyalog, városul-városra. Áhol kap munkát, megállapodik.

Valami dűlőtra kanyarodott. Csőndes, szép nyári este volt. A nagy, széles pusztá már aludt körülötte. Feje fölött vadkaesák rizzög huzása verte a levegőt s szélkialtő madarak feleselgettek egymással ijedt, sikongó hangokon. A laposokrol frissen kaszált sarju illata csapkodott felé s a tarlók széleiről beteléd nagy husoslevelű kukoricarődők táblái intettek rá. Arra vette az útját az ugaron keresztl.

— Ni, hát ez me? miféle tuskó? Nem volt erre se fűz, se kocafa annakelőtte... tēpeldőtt magában, miközben a tuskó egyszer csak megszólalt:

— Mi járatan vagy erre, Béni?

Béni meghőkkent, mint akit valamin rajtakapnak, pedig hát csak attul ijedt meg, hogy hirtelen, váratlanul kiáltott rá Bodza Gergő a homálybul. Össze is szedte hamarosan magát.

— Ajnye, majd alig ősemőm föl kendet, hogy így elhűzodott.

— Loppal fogják a tolvajt, ősekős...!

— Az már igaz. Nem hiába ősekős kend, de érti is a mestőrségit. En nem vőttem volna eszre az egész világot, csak az árnyékát láttam, hogy valami facölőp.

Ezen aztán jőt rőtőyőnek. A csősz újra kérdi:

— Hova igyekszöl, Béni?

Ez elgondolkozik egy keveset, aztán a fogai közűl szűri a szót:

— Csak ide mők az ipamők tanyájukra.

— Vagytok már valamennyire?... Az anyjukodat idekint láttam a hētőn.

— Mért is áll szóba a miniszterelnök Pozsgayval!

Ezt azért kell megemlíteni, mert ez a szűz-közbeszólás később alkalmat adott Pozsgay Miklősnak olyan személyes kérdésben való felszólalásra, mely vele is megkőstolatta a siker szokatlan itálát.

Pozsgay ugyanis így vágta vissza az ifju Károlyi megjegyzését:

— Jegyezze meg magának gróf Károlyi ur, hogy Tisza mindig szóba állhat Pozsgayval, mert a Pozsgayak közt egy sem akad őt olyan, akit — kiskorúsítani kellett volna.

Ez a vágás jól talált és Pozsgayt megtap-solták.

A második incidens akkor következett be, mikor a fegyelmehetelenek derőre-borura piszkálták a miniszterelnököt és kissé kivették a flegmájából. Ekkor Tisza Istvánnal megessett, hogy egyik mondatát nem fogalmazta meg elég jól. Későgtelenül azt akarta mondani, hogy az ideális Szűll-kormány minden jó szándéka mellett se alkothatott annyit jőt, amennyire kész lett volna, mert az obstrukció állandósága minden parlamenti munkát megakadályozott. A beszéd értelme szerint csak ezt akarhatta mondani. De ahogyan ezt a gondolatot szavakba őntötte, az úgy festett, mintha azt az egész kormányzati korszakot mondaná meddőnek. Ezt aztán megint kihasználta az ellenzék.

— No, mit szöl ehhez Darányi?

— Mit szöl hozzá Wlassics?

— Éljen Darányi!

A miniszterelnök nyugodtan kivártá a rőtőntőzt tüntetést, aztán világosan megmagyarázta szavait, de ennek az incidensnek következményeként most már a tárgylagos elemek is sok kíváncsisággal lesték, hogy miként fog a többség a beszéd után viselkedni? A kíváncsiság jogosult is volt, kielégítés nélkül se maradt. Mert azt nem szabad elhallgatni, hogy amilyen lelkesedéssel tapsolt a tulnyomó többség: a kaszinó tagjai, a Darányi agráriusai és maga Darányi legalább is olyan fagyosak maradtak, mint Apponyiék vagy Zichyék.

Egészben a beszéd, az incidensektől eltekintve, mélyebb hatás nélkül maradt. Sikere, ha volt, nem abban keresendő, hogy a szabadlűpárt lelkesedett (ez tegnapról maradt lelkesedés), hanem inkább abban, hogy az ellenzék és kivált a Kossuth-párt higgadtan és felháborodás nélkül fogadta. A beszédet követő szűnet alatt mindenfelé konstaltálták, hogy az általános hangulat korántsem harcias, sőt feltűnőnek találták, hogy a néppártból Rakoszký István, a Kossuth-pártból pedig Polőnyi Géza és Komjathy Béla el sem jöttek az űlésbe.

A szűnet után arról folyt a vita, hogy a ház-

— Idekint ám. En magam küldtem ki őket, — hazudott Dul Béni, de a sziveből valami melegség lángja csapott föl az őnos arcára. — No, isten mögildja, Gergő bácsi. Aztán jól vigyázzék kend a batárral! — Azzal nekivágott a hoidvilágtalan éjszakának, keresztül-kasul a homokos nyárfás legelőkön a Darázsok tanyája iránt.

A Darázsok tanyája nem valami szép, tornácos, fehérre meszolt majorház, hanem csak putri, a föld alá ásva, teteje nádkup, mint a jég-vermeké. Csak a jőszágnak van embernek valóbb helye, az már vort falub csinált őrőkség. Az istálló háta mögött rőzsekerítéssel körűfont akol. Azontul a csilgibugás buckák futóhomokját új szőlőtelep kővér tőkék kőtik meg. Ez már manapság így dukál minden tanya mentén. Szőlőben támadt föl a holt televény, így tartják. Távob-labb, a szűrsűkörtben aprókás asztagok, csőpeletlenül. Béni ezeknek veszi az útját. A kutyák rászaladnak.

— Csiba, te Mocskos, juhos Papzsák! — A kutyák megismerik, elcsitulanak. Egy sánta ember bicog ki elébe. Kesely Kis Péter, a béres-mindenes.

— Te vagy az? Mi járatan vagy? Csak azt az egyet mondom, tudod, hogy jó embőrdő vagyok, sződd az irhádát. Nagyon jól van fortyanva az őreg ellened, hogy a kapitánysághoz hivattad ma délben. Kevély, vén huncut embőre ez...

— Kendnek is volt vele valami átabotátja?

— Haragszok rá. Lefogott a bérőmből, rám hárijja miud, hogy a multkor kárba mőntek a lovak, pedig akkor én az őkrőkkel bajlakodtam. Bőcsűst hozott rá a szomszéd és most én szemvedjem!... Fizesse neki vissza az isten!...

— A Borosa idekinn van?

szabályok értelmében napirendre tűzhető-e Tisza módosítványa, mielőtt az összes törvényjavaslatok visszavonva nincsenek? Ugyon azt is vitatta, hogy az újoncjavaslatot le kell előbb tárgyalni. *Káthy László Szilágyi Dezsőre* való hivatkozással hangsúlyozta ugyanazt. Gróf *Zichy Jenő* precedenssel állt ki, melyről azonban kisült, hogy éppen a miniszterelnök mellett bizonyít. *Lengyel Zoltán*, hogy az általános jókedvet szolgálja, előre bejelentette, hogy a miniszterelnök hibába fogja visszavonni az összes kormányelöljárásokat, mert ő valamennyit magáévá fogja tenni. A vita vége pedig az volt, hogy névszerint való szavazást kértek az indítvány napirendretűzése dolgában.

Ez a szavazás hozta meg a legfűrészből in-cidenst.

Mikor a szavazás már javában folyt, egyszer csak az elnök észrevette, hogy az igen-nel szavazókak egyik jegyző nem jegyzi. Fűrészes esot, amire még nem volt példa. Abba kellett hagyni a szavazást és az elnök felfüggesztette az ülést, hogy megbeszélje, mi legyen a teendő ebben a precedens nélküli való esetben. Egyesek azt mondták, hogy elülről kell kezdeni, mások azt vitatták, hogy ezt ugyanazon a napon nem lehet elrendelni. A miniszterelnök, akinek ellenzékiek referálták el a balesetet, mosolygva mondta:

— Hát maradjon holnapra az a szavazás!

Ugy is történt. Az obstruktorok a folyosón a kezüket dörzsölték.

— Jól indul. Ez rossz ómen a kormányra.

Tisza István azt felelte:

— Nem vagyok babonás.

A képviselőház ülése március 9-én.

— Kezdeté délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Gróf Tisza István, Lukács László, gróf Kúnen-Hédervári Károly, Tallián Béla, Cseh Ervin, Hieronymi Károly.

Elnök: Megnyitja az ülést és felolvastatja a jegyzőkönyvet.

Gróf Kúnen-Hédervári Károly a miniszteri karosszéket helyet foglal. (Gyűnyos élnézés a szélsőbaloldalon. Za os, hosszas élnézés a jobboldalon.)

Kubik Béla nem hallotta a jegyzőkönyvet, olvassák fel még egyszer. (Zaj)

Várady Károly kéri kiigazítani a jegyzőkönyvet, mert ő igen szavazott.

Elnök: Ez a kívánság teljesülni fog. Bemutatja az irományokat és leiratokat.

(A házszabálymódosítás.)

Elnök: A miniszterelnök fogja megokolni indítványát. (Zaj a bal- és szélsőbaloldalon.)

Busath Ferenc: Kezdődik a hóhérmunka! (Nagy zaj a jobboldalon. Felkiáltások: Rendre!)

Gajári Géza: Mergkeverő patyikusi! (Nagy zaj a Ház minden oldalán.)

Gróf Tisza István miniszterelnök előre jelzi, hogy a házszabályok értelmében a kormány az összes előterjesztett törvényjavaslatokat vissza fogja vonni, mielőtt a Ház ennek az indítványnak tárgyalását el-

— Idekinn. De ne tudj te arról. Nem érdemös rá. Átkoz a gyorokod előtt. Jobb az egy. A törvény most hamar olvászat. Tudnók én nekőd valót, lányt is, nemcsak özvegyasszonyt...

— Igazán átkozódik rám?

— Igazán, igazán! Hiszen csak nem hazudok tán.

— Nohát akkor nem is lát éngöm többet ez az elátkozott vidék. Még volt egy kis reménykődöm. De ha már Pétör bácsi is ezt mondja... akkor hát Isten áldjon még mindonkitt!

— Igazad van, Béni ösém. Nem is érdemölnek ezek ögyebet, csak egy pakli masinát az isztorhéjuk alá!

Nagyon alant pillákolót már a fiastyuk, mikor Béni a hármas határ egyik dombján letelepedett. Csak visszazérett, vissza kelet felé. De korán hajnalodik, gondolta magában. Pedig hát nem a hajnal pirossága festette meg akkor az ég alját, hanem hogy akkor éjjel égtek le a Darázs Mihálynak, már mint éppen az ő ipának az asztagai.

Azóta nem sokat tudnak öröla a Kiskunságban. Nem is igen történnek vele. Utóvégre is mindenkinék megvan a maga baja. Elfelejtették. Csak az ánya mondja, hogy mosszi van az, ki tudná, hol bujkál, merre hajja az isszony nagy bánat. Biztosat ő se tud, csak annyit, hogy valahol a Felsővidéken jár. Tán már azóta fakanelat is megtanult faragni. Ezért mondogatják szóbeszéd közt, hogy az Isten fővitte: az állapotát. De az ánya titokban megírta neki.

— Haza ne jöjj, Béni, mert kerestetnek. Tudják ám, hogy te vetőtől üszköt az ipadék asztagajknak... Igaz, hogy nem lótt kárak belőle, mert be volt mind biztosítva.

No de még majd lesz erről szó.

határozása. (Helyeslés jobboldól.) Két iráshibára figyelmezteti a Hazát s azoknak kiigazításával előadására a nálja az indítványt, amelyet teljes tárgyalgossággal okol meg. (Felkiáltások baloldól: Ismerjük! Mindig így szokta! Nagy zaj.) Indítványa fesorokja azokat a kérdéseket, amelyekre hatása kiterjed; ezek a javaslatok az állam érdekében sürgősek és elintézetlen voltak már eddig is nagy bamba sodorta az országot. Ezeket a javaslatokat eléggé alaposan megvitatták már, (Ugy van! jobboldól) úgy hogy nem séri a szó-lásszabadságot, ha ezeket kiterjeszt indítványát, hogy mentől hamarabb törvény legyen belőlük. (Élnék helyeslés jobboldól.)

Báró Kaas Ivor: Előbb kellett volna azokat külön tárgyalni! (Zaj a baloldalon.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Elismeri, hogy kivételes szabályokat teremt indítványa... (Nagy zaj a bal- és szélsőbaloldalon. Helyeslés jobboldól.)

Eltner Zsigmond: Statárium!

Gróf Tisza István miniszterelnök: ... e kivételes szabályok, bármint statárium legyen is bennük (Ugy van! jobboldól) és ez az indítvány egészen más megítélés alá esnek, mivel nem végleges és általános érvényű házszabálymódosításokról van szó, hanem csak olyanokról, amelyeknek az a célja, hogy a nagyon sürgős, fontos, állami szükségét tevő és tuionul agyoncsépeelt törvényjavaslatok az ország érdekében keresztülvihetők legyenek. Ennél hasznosabb precedens a parlamentarizmus védelme szempontjából nem is lehetne alkotni. (Élnék helyeslés a jobboldalon. Felkiáltások balról: Ez a szabadság! Ha ezt nem teszünk, a szabadság és szabadelvűség elenségeinek malmára hajtuk a vizet. (Zajos helyeslés a jobboldalon.) Ismétli, hogy kivételes szabályokról van szó s éppen azért elküldöztette ezt a végleges házszabály-reformot, amelyre az ország érdekében feltétlenül szükség van. (Hosszantartó, élnék helyeslés a jobboldalon.)

Rakosi Viktor: Lobkowitz veszi majd hasznát! (Zaj a bal- és szélsőbaloldalon.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Jól megfontolva, éreth elhatározás után léptünk erre az útra, hogy megmentsük az alkotmányos életet a züllestől és magyar nemzeti politikát folytathassunk. (Hosszantartó, élnék helyeslés jobboldól.) Zaj a bal- és szélsőbaloldalon.) Arra nézve hogy ezek az intézkedések nem fogják túllépni a parancsoló szükség határát, igyekeznék fog minden garanciát megadni. (Élnék helyeslés a jobboldalon.)

Báró Kaas Ivor: A házszabály a garancia! (Halljuk! Halljuk! a jobboldalon.)

Mandel Pál: Csak ne éjjenek vissza vele, akkor az is garancia! (Zaj.)

Keenkeméthy Ferenc: Az Iparbanknál is garanciát vállalt! (Nagy zaj. Halljuk! Halljuk! a jobboldalon. Elnök csegett.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Itt egy képviselő ur az Iparbankot említi. (Nagy zaj a bal- és szélsőbaloldalon. Elnök csegett.) Az Iparbanknál 10—11 esztendői becsületes munkásságom... (Nagy zaj a bal- és szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! a jobboldalon.)

Lengyel Zoltán: Schwarzgeb és nem Schwarz Félix!

Gróf Tisza István miniszterelnök: ... rám nézve bizonyos anyagi károsodással járt, amelyhez azonban senkinek semmi köze, (Egy hang a szélsőbaloldalon: Másokra is!) és azt a levert és fájt érzést eredményezte, hogy a legszebb szándékok által vezetett... (Nagy zaj és felkiáltások a bal- és szélsőbaloldalon: Ó! Ó! Nagy zaj jobboldól. A jobboldalon számosan felálva kiáltják: Igenis! Igenis! Gyanusítanak! Hogy merészelnek gyanusítani! Folytonos nagy zaj a Ház minden oldalán. Elnök szakadatlannal csegett.) ... azt a levert érzést eredményezte, (Halljuk! Halljuk! a jobboldalon) hogy a legszebb és legtisztább szándékok által vezérelt 11 évi munkásságom, ha tudott is egyben-másban hasznos intézkedéseket létesíteni, végeredményében arra a bankra és annak a banknak részvényesire nem használt, de kár... járt.

Pozsgay Miklós: Így lesz az országgal is! (Nagy zaj a jobb- és a baloldalon. Elnök többször csegett.) Ott is a szabályokat javították! (Folytonos nagy zaj a jobb- és a baloldalon. Halljuk! Halljuk!)

Gróf Tisza István miniszterelnök: ... és eredményezte azt is... (Folytonos nagy zaj minden oldalán.) ... hogy egyszer-egyszer, midőn politikai kötelességérzetem egy-egy nehéz feladat elé állt, olyanok, akiknek eljárását nem fogom itten jellemezni, (Helyeslés a jobboldalon. Mozgás baloldól.) de akiknek eljárása felől minden tisztességes ember csak egyforma véleményt alkothat magának... (Ugy van! Ugy van! és taps a jobboldalon. Nagy zaj a bal- és szélsőbaloldalon.) ... lepezett vádakkal és lepezett gyanúsításokkal illetik személyemet. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon. Mozgás baloldól.) Ezzel a váddal és gyanúsítással ott, ahol az kelő nyíltsággal megnyilvánul, szembeszállottam mindig és elbántam mindig. (Helyeslés a jobboldalon. Mozgás baloldól.)

Pozsgay Miklós: Nyitlan megmondtam, tehát szálljon szembe!

Gróf Károlyi György: Egy Pozsgayval nem fog szembeállani a miniszterelnök! (Nagy zaj a jobb- és a baloldalon.)

Kabinyi Géza: Viseljék magukat tisztességesen! (Folytonos nagy zaj.)

Eltner Zsigmond: Az inkompatibilisnek fáj! (Folytonos nagy zaj a jobb- és a baloldalon.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Ezeknek a jegyvereknek az alkalmazása azt bizonyítja, hogy önkök és ügyük gyenge lábón állanak. (Zajos helyeslés jobboldól.)

Magában az indítványban iparkodott garanciákat adni arra, hogy a végleges házszabályreform még csak korlátozni sem fogja a szóásszabadságot, a mélyreható elvi vitát nem fogja lehetetlenné tenni, mert eleve kizárja a klotúrt. (Élnék helyeslés a jobb-

oldalon. Felkiáltások balról: Szájkoear határidőre!) Az a terve, hogy a végleges házszabálytervet olyan parlamenti bizottság dolgozza ki, amelyet magyar szempontok, a parlamentarizmus szerelote hatnak át; ez jellemezte a magyar képvélőházat évtizedeken át, csak azután jutott a magyar parlamenti életbe a korhadás, amikor a házszabályokat a parlamentarizmus megfontására igyekeznek kibaszni. (Zajos helyeslés jobboldól.) Szigorubb házszabályok vagy anárkia, rend vagy a parlamentarizmus csödjé közt kell választani. (Élnék helyeslés és tetszés a jobboldalon.) Az új házszabály is unikum lesz az egész világon, mert a klotúrt nem fogja tartalmazni. (Zajos helyeslés jobboldól.)

Báró Kaas Ivor: Az elnökre ruhazza! **Nessi Pá:** Az a kérdés, hogy mit ért klotúrt alatt!

Ballagi Géza: Azt nem Pozsgay mondja meg! Gróf Tisza István miniszterelnök: Ha Magyarország különleges helyzetben van, arról a Ház egyetlen egy tagjának sem kellene megfedelkeznie; mert ez kötelességeket von maga után.

Ugyon Gábor: Ne higjyen a németnek!

Gróf Tisza István miniszterelnök: Ha vétkes könnyelműség más államokban is politikai pártoknak minden olyan törekvése, amely a parlamentnek megtorontásra vezet, ez a törekvés sehol sem vezetesebb, mint éppen Magyarországon. (Ugy van! jobboldól. Zaj a bal- és szélsőbaloldalon.)

Lengyel Zoltán: Kiszolgáltatni az egész alkotmányt az osztráknak!

Pozsgay Miklós: Milyen jól tudja és mégis így beszél!

Gróf Tisza István miniszterelnök: Önök szeretik magukat a házszabályok öréinek feltűntetői s mind-unalan sértik azokat iolytonos közbeszólásokkal. (Zaj a baloldalon. Felkiáltások: A miniszterelnök is sokszor szó! Közbe!) Szivesen kiegyezkedik: mindenki csak tiszter annyiszor szóljon közbe, mint ő szokott. (Derűtség; felkiáltások balról: Egyesedni szeretne! Hagyja ki indítványából az oroszokat!) Mindenkinek eborul a lelke, látva, hogy lejtőre jutott a magyar parlamentarizmus. (Zaj a bal- és szélsőbaloldalon.) Nagy kérdések helyett ecsepelet jelszavak. névszerint való szavazások, zárt ülések, napirendelőtti felszólalások járnak. (Ugy van! jobboldól.) Ez a meggyőződés vezetle, mikor öt év előtt azok táborába lépett, akik ezen a nagy bajon segíteni akartak. Az a küzdelem akkor reánk nézve vereséggel végződött. (Zaj a bal- és szélsőbaloldalon.)

Pozsgay Miklós: Ez is azzal fog végződni! (Mozgás jobboldól.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Az ország sorsának intézését akkor olyan férfiú vette át, akinek személyisége...

Lengyel Zoltán: Az egész jobboldal tapsolt neki!

Gróf Tisza István miniszterelnök: ... és magas államférfiúi kvaitásai iránt mindig a legnagyobb tisztelettel viseltem, viseltem ma is, aki személyi tulajdonok mellett az összes elenék személyi rokonszenvével dicsekedhetett, (Zaj a bal- és szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! a jobboldalon. Elnök csegett.) és akit az a nemes idealizmus hozott e helyre, hogy megmutatja azt, hogy tisztán a rábeszélés, meggyezés, a kérés eszközeivel, erősebb rendszabályok behozatala nélkül sikerülni fog megtszítania a magyar parlamentarizmust és veszélyektől. (Zaj a bal- és szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! a jobboldalon. Elnök csegett.)

Pozsgay Miklós: Bécsben nem dicsőre így!

Gróf Tisza István miniszterelnök: Most pedig nézzék meg, hogy mi volt ennek a kísérletnek, ennek a vállalkozásnak eredménye? Miért volt az, hogy a Széll-kormány az osztrák kormányval való tárgyalásokat kivéve, amelyekben kormánypárt volt az ügy oly stádiumában volt, hogy nem került a parlament elé amelyben kifejtette a maga egyéni képességét, miért volt az, hogy ez egy ügy kivételével, amelyben tényleg nagyon eredményes és sikeres munkát végezt, különben négy évi tevékenységre meddönök és eredménytelenek bizonyult? (Hosszantartó nagy zaj és felkiáltások a bal- és szélsőbaloldalon: Hát Darányi munkája! Elnök csegett.) Folytonos zaj a bal- és szélsőbaloldalon.) Nagyon könnyen meggyararzhajta mindenki... (Egy hang baloldól: Most visszazsuzva!) Ez nem visszazsuzva, hanem ilyen tüntető derűtlenségre és lelkesítésre vonatkozólag egy szerény megjegyzés. (Ugy van! jobboldól.) Nagyon könnyen megérthető és meggyararzhajta magának ezt a nagy lelkesítési és derűtlenségi kalandot (Egy hang a szélsőbaloldalon: Megrovási kalandot!) mindenki, aki tudja, hogy önöknek milyen nagy szolgálatot tehetne az, ha a szabadelvű párt tagjai között bármint differenciát sikerülne előidézni. (Elintézés a szélsőbaloldalon.) Legyenek nyugodtak „man merkt di Absicht, und wird verstimmt.“ (Ugy van! jobboldól.) A dolog világos, tiszta és egyszerű és abba önkök nem fognak többet belemagyararzhajni és belekacagni, mint amennyi a dolog természeténél fogva benne van. Itt a parlamenti munkálkodásról beszélnek és nem kormányzati tevékenységről. (Zaj a bal- és felkiáltások a szélsőbaloldalon: Hát Darányi, Hát Wallacis munkássága?)

Kérdezzék meg Széll Kálmánt és kérdezzék meg a Széll-kormány tagjait, hogy meg vannak-e ök elégedve azzal a törvényalkotási eredménnyel, amelyet négy év alatt felmutathattak és nem tudtak volna-e sokkal, de sokkal nagyobb eredményt elérni, ha állandóan az obstrukció veszedelmével nem állott volna szembe? (Élnék helyeslés a jobboldalon. Nagy zaj a bal- és szélsőbaloldalon.)

Gondolják meg, hogy az a veszély, amelyet a parlamentarizmusnak ez a lejárata okoz. (Ugy van! a jobboldalon. Nagy zaj baloldól) sokkal nagyobb, mint bármint abszolutisztikus kaland. (Ugy van! a jobboldalon.)

Pozsgay Miklós: Az a parlament lejárata, mikor a miniszterelnök veszteget!

Gróf Tisza István miniszterelnök: Az abszolu-

tisztikus kalandok zivatarát kiállotta a nemzet és kiáltja a fővöben is, ha rákerül a sor, mert minden ilyen kísérlet és merénylet csak fokozza a nemzetben a szabadságszeretetet. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Nagy zaj a baloldalon.) Nem kell téremagyarázni. (Mozgás a baloldalon.)

Lengyel Zoltán: *Nem szeretem, ha a bol'va köhög!* (Hosszantartó zaj, mozgás és felkiáltások a jobboldalon. *Nem kell felvenni: Pajdca!*)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Egy abszolutisztikus merénylet csak növelheti a nemzetben a szabadságszeretetet. De ha magunk rongáljuk le az alkotmányosság épületét, (Nagy zaj) és mozgás a bal- és szélsőbaloldalon, ezzel olyan sebet ütünk a nemzet életén, amelyet többé ki nem heverhetünk, (Ugy van!) a jobboldalon) mert ez a be-só rotnadás a belső korhadás tünete (Ugy van!) a jobboldalon. Nagy zaj balfelől.) amelyet más nem követhet, mint a siralmas, a nyomorult a megszégyenítő elpusztulás. (Helyeslés a jobboldalon.)

Ez a mi küzdelmünk alkotmányos nemzeti küzdelem; ebben a küzdelemben össze kellene fognak mindazok, ak, akik szívükön viselik a mag, ar parlamentarizmus szent ügyét. Fájdalommal látja, hogy az alkotmány és a szabadelvesség megmenészenek ez egyetlen módja ellen fordulnak o vanok is akik eddig a magyar szabadevűség és parlamentarizmus védői voltak. De ez a többséget nem állította meg utjoban. (Zajos helyeslés a jobboldalon.) Vissza kell rántani a magyar nemzetet az örvény szélére s éppen azért van benne erősebbi erő arra, hogy tetszetős jelszavakkal szembeálljon. E okadásra ajánl a indítványát. (Hosszantartó, élénk helyeslés, élénkes és taps a jobboldalon. A miniszterelnököt tömegesen üdvözik. Hoo! Hoch! a bal- és szélsőbaloldalon.)

(Szünet után.)

Elnök: Jelenti, hogy Ugron Gábor a házszabályokhoz ker szót.

Ugron Gábor: Az elnök ur téved, én a tárgyhöz kerem szót. Határozni kell a le eit, hogy az indítvány kitűndő-e a tárgyalásra vagy sem. A házszabályok értelmében a kérdés érdeméhez nincs jogom szólni de a napirendre üléseiről beszélhetek, mert a házszabályok e részben nem mondták ki hogy hányan szólnhatnak hozzá. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) A házszabály a kisebbség legnagyobb ereje. (Zajos felkiáltások jobbról: Visszaélték vele!) A miniszterelnök indítványát nem lehet tárgyalásra kútni, mert a Ház asztalán törvényjavaslatok feküsznek s míg a tárgyalás alatt lévő törvényjavaslattal nem végeztünk, addig ur tárgy nem vehető elő. (Élénk helyes és a szélsőbaloldalon.) Ezt csak erőszakkal lehet keresztülvinni, az erőszakot pedig sohasem vot tekintéve. (Zaj a jobboldalon.) Mindig fognak talákozni férfiak akik az erőszakot visszaverik. (Élénk helyeslés a baloldalon.) A házszabályok védelmezni a képviselők jogait a képviselők a nemzet jogait védik erőszakkal. (Zajos közbeszólások jobbról.) Az ellenzék szent ügyért harcol s ezt a szent küzdelmet erőszakkal letörpöni nem lehet. (Élénk taps és a jobboldalon.) A kormány az erőszakot urfangalát próbat a de lesz még erő a magyar nemzetben hogy keresztülgázon azokon, akik a közszabadságokat elkobozták. (Zajos helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Ratkay László a maga nevében szót, de azt hiszi e ész pártjának véleményét tolmácsolja. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) A magyar parlamentben eddig a házszabálymódosítás kérdését ilyen alakban sohasem veték fel, mert mindig a kormányvoti biztosítékoknak tekintették azokat s éppen azért a pártok közösülés meggyezésével módosították mindig, ha annak szükségét a közérzés elismerie. (Zajos helyes és a szélsőbaloldalon.) Tiltakozik az indítvány és annak házszabályellenes tárgyalásmódja ellen. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Ennek az erőszakos indítványának gyümölosei' azok akarják leszedni, akik a chlopyi hadparancsot tanácsolták és kibocsátották. (Hosszantartó, zajos helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Gróf Zichy Jenő emlékeztet arra, hogy tavaly márciusban a házszabályok módosítása céljából indítványt terjesztett be, de azt nem tűzték napirendre, mert a tárgyalás alatt volt javaslatot félbeszakítani nem engedték. Indítványa későbbre maradt de máig sem lett belőle semmi. Most sem szabad tárgyalni a miniszterelnök indítványát, míg a fővöben levő javaslatokat le nem tárgyalta a Ház (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Lengyel Zoltán teljesen igazat ad Ugronnak. (Nagy zaj a jobboldalon. A képviselők sietnek kijelö a teremből.) Addig nem beszél, míg abszolut csönd nem lesz. (Derűtség.) A miniszterelnök csak úgy tűzhető tárgyalásra indítványát, ha visszavonná a függőben levő törvényjavaslatokat. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: De hisz vissza fogom vonni! (Derűtség a jobboldalon.)

Lengyel Zoltán: Ha pedig a miniszterelnök visszavonja a benyújtott törvényjavaslatokat, én a házszabályok-adta jogomnál fogva magamévá teszem valamennyit (Zajos derűtség a szélsőbaloldalon.) s azt sem bánom, ha a többség leszavazza a kormány törvényjavaslatait azért, mert én tettem azokat magamévá. (Derűtség a szélsőbaloldalon.)

Gróf Tisza István miniszterelnök el akarja osztani Lengyel Zoltán aggodalmait, de egyuttal meg is szomorítja őt, mert azokat a törvényjavaslatokat Len-

gyel nem teheti magáévá, hisz a házszabályok idevágó rendelkezése csak az indítványokra szól, nem pedig törvényjavaslatokra. (Ugy van! jobbról. Ellenmondás a szélsőbaloldalon.)

Lengyel Zoltán azt feleli a miniszterelnöknek, hogy privat órákat vehetne tőle a házszabályokból. (Zajos derűtség a jobboldalon.) A házszabályok értelmében igenis a magáévá teheti a képviselő a visszavont indítványt és javaslatot, tehát a törvényjavaslatokat is. Ismétli, hogy a miniszterelnök ily módon akarná tárgyalásra kútni az indítványt, mert máskülömben nem is lehet, akkor ő a magáévá teszi a visszavont törvényjavaslatokat. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon. Zaj jobbról. *Egy hang a második emeleti karzatról:*)

— *Élen a függetlenségi párt! Éljen a magyar vezényszó! Vesszenek. . .* Elnök csönget. — Feiszóítom a terembiztosít, távolítsa el a rendzavart! A teremőrök kivezetik a karzatról a közbeszólót. (Nagy zaj.)

Gróf Tisza István miniszterelnök nem vehet privátórákat Lengyel Zoltántól, mert hiszen ő olyan elemi tételt összezavar hogy a törvényjavaslatokat és az indítványokat összetéveszti. (Zajos helyeslés a jobboldalon.)

Elnök: Felteszi a kérdést: Kivánja-e a Ház az indítvány érdemleges tárgyalását? Jelenti, hogy erre a kérdésre *név szerint* való szavazást kértek. Elrendeli a szavazást és megelőzőleg felütgészti az ülést.

(Elhábzótt szavazás.)

Elnök: Olvasztja a névsort. (A szavazás az N betűnél kezdődik. Az S betűnél észreveszi az elnök, hogy igen-nel szavazókat jegyző nem jegyeztek.) U ből kell kezdeni a szavazást, mert az eddigi szavazás helytelen és semmis. Most lát a, hogy az egyik jegyző, akiknek az igen-nel szavazókat kelet volna jegyeznie, nincs is a teremben. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Miért mer kerteskedni! Ujból nem lehet szavazni! Be kell adni még egyszer az indítványt!) Volt mar erre precedens Bartha Miklós esetében akkor is ujból kezdtek a névszerinti szavazást. (Zaj a bal- és szélsőbaloldalon: Nem lehet szavazni!) Az ülést tíz percere le függesztem. (Zajos felkiáltások baról Szavazás közben nem szabad az ülést felütgészteni!)

Szünet után az elnök közli, hogy a megkezdett szavazás házszabályellenes volt; precedenst ismer a Ház, amikor azonban elkezdtek a szavazást ujból. (Zajos ellenmondás baról.) Ugy látja, hogy nagyobb megnyugvással lelalkoznék ha ezt a szavazást *holnapra* tenék át. (Helyeslés a jobboldalon. Nagy zaj.) Kérdi a Házat, kivánja-e a névszerinti szavazást holnapra halasztani.

Polényi Géza felvilágosítást kér az elnöktől, hogy ha ezt elhaározzák, folytaták-e vagy bezáryák-e az ülést? (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Elnök Ha a Ház holnapra teszi át a szavazást akkor ma nincs egyéb hátra, mint a legközelebbi ülés napirendjének megállapítása (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Csak **Benedek János** adta elő sürűs interpellációját. (Felkiáltások baról: Nincs itt!) Akkor kimondja határozatképpen hogy a honpári ülésen fognak szavazni a miniszterelnök indítványának tárgyalásra való kitűzésre lelet. Aztan megváaszták a **Wolfer** Tivadár ügyében az össze érbevetenségi bizottságot.

Csernoch János arra kéri az elnököt, hogy ennek a bizottságnak tagjait az ülés elején sorsoyják ki, mert a meghívás az ülés elejére szólott s nem volna méltanos, hogy az ülés után kezdje meg a tárgyalást a kisorsolt bizottság.

Elnök: A házszabályok értelmében tette meg az intézkedést s ehuez ragaszkodnia kell. U ő üst d. u. 1 óra 45 perkor bezárya.

BELFÖLD

Osztrák lojalitás. A bécsi egyetem egy kóhajításnyira van a Burgtól, az osztrák császár állandó lakásától. Onnan ma délben furcsa nótává hallatszott át a fejedelmi rezidenciába. Két-ezer német diák tüntetett az egyetem előtt a prágai szláv diákok kibágásai ellen. Nagy lelkesedésükben a bécsi diák urak, az osztrák német-szűs diásai és reménységű, hazafias nótára gyujtottak. Elénekelték a *porosz* himnuszt, a *Wacht am Rheint*. Ugyanabban az órában a *Reichsrath* színe előtt a német diákságot nagy hévvel védelmezte — **Koerber** ur. Ugyanaz a **Koerber**, aki a magyar nemzet rebellis vétét hirdeti örökké s aki a chlopyi hadparancsot is sugallta ellenünk. Mi következnek mindezekből? Az, hogy Magyarország mindenki forradalmár, még **Tisza István** is, akit **Koerber** ur — rebellis volta miatt — annyiszor leekéztetett. De odaát mindenki császárhű, a Burg tövében *porosz* himnuszt bömbölő diáksereg is, sőt **Koerber** is, aki ezt a német lelkesedést védelmezi. Ugyan mikor nyilik meg már a szemé a dinasztának?

Nyugtalanító hírek. A minap **Nyiri Sándor** honvédelmi miniszter, tegnap **Koerber** osztrák miniszterelnök jelentette ki, hogy a mozgósításról terjesztett hírek alaptalanok, mégis egyes lapok külföldi tendenciós közlemények nyomán a monarchia nyugtalanító katonai készülődéseit hangoztatják. A közvélemény megnyugtatóására a félhivatalos *Magyar Nemzet* ma a következő cáfolatot teszi közö:

Ujra ismételjük, hogy *semmiféle diplomáciai vagy katonai akció a Balkán ellen mérvadó helyen nem tervezeték* és minden ellenkező hír vagy jelentés *semmiféle hitelt nem érdemel.*

A helyzet

Budapest, március 9.

A kialakulás a legteljesebb nyilvánosság előtt folyik le, a Ház üléstermében. Sem a folyosó intrikái, sem a klubok praktikái nem számítanak már. Ami történik, az az ülésteremben történik, nyíltan, ezer szem láttára. Csak végig kell nézni a tömött pad sorokot, mialatt a miniszterelnök beszél! Rá kell nézni az arcokra, egy kicsit megfigyelni az emberek viselkedését, beszédét vagy, ami még fontosabb: hallgatását s tisztá a kép, világos a helyzet.

Amit elsősorban kell konstatálnunk, az az, hogy **Tisza István** mai beszédét a szabadelvűpárt tulnyomó többsége meleg szimpatiaival fogadta. A nagy töbörban minden tenyer tapsra verdött össze a beszéd után s csak abban a csoportban látszott némi tartózkodás, amelyben **Andrássy Gyula** szokott ülni, ámbár itt sietve kell megjegyezni, hogy ebben a csoportban ritkán mutatkozik nagyobb hevülékenység. A másik érdekes csoportja a Háznak a függetlenségi pártiak csoportja volt. Érdekesek voltak itt azok, akik jelen voltak s zajongással akasztották meg a miniszterelnököt és még érdekesebbek azok, akik nem voltak jelen. A **Kossuth-párt** régi, érdemes vezérébberel, **Komjáthy** **Bela**, **Barta** **Ödön**, **Juth** **Gyula** és **Polányi** **Géza** hiányoztak s a Kossuthpártiak szomszedságában hiába keresték az **Édtős** **Károly** érdekes fejét. A jelen voltak közül is csak négy-öt temperámentumos ember fogadta el Ugronék invitációja a zajongásra, **Poszsgay**, **Gabányi**, **Lengyel** **Zoltán** és **Kubik** **Béla**. A többiek csöndesen nézték a kavardást. Föltűnést keltett az is, hogy a máskor szilaj **Rákay** **László** sem dobott bombát a hangulatokba, hanem meglepődött egy lágy és méla akkorddal, figyelmeztetvén a miniszterelnököt, hogy a házszabályok revíziójának nem ő, hanem azok fogják hasznát látni, akik a chlopyi hadparancsot fogalmazták. A kronikás-hűség kedvéért kell még följegyeznünk azt is, hogy a néppárt elég csöndes volt és még ennél is csöndesebb **Apponyi** **Albert** tábor. Mindent összevéve, a vihar nem volt olyan nagy, mint amilyent vártak. Számom helyett csak egy kis felső kavargatta levegőt.

Ugronék pedig Számumra vártak s egy kissé konsternálva is voltak, hogy ilyen hétköznapi viharrel kellett megelégedniük. Panaszokdát is nagyon s arról beszéltek, hogy **Kossuth** íme cserben hagyta őket. Minden jel arra mutat tehát, hogy a kivételes intézkedésekből házhatározat lesz s hogy az ellentállás csak akkor fog egész erővel kifejlődni, mikor a házszabályok végleges revíziójára kerül a sor. Általános az a vélemény, hogy ennél a kérdésnél megbomlanak a ma erős és egységes hadsorok s mivel ennél a kérdésnél senkit sem fognak már feszélyezni a fölfelé irányuló tekintetek, **Tisza** a mainál sokkal erősebb és elszántabb ellenzékkel fog szembenállani.

A szabadelvűpártiak ama része, akik nagyon be vannak avatva (s Istenem! de hányan vannak) azt mondják erre, hogy akkor már jöhetnek az ellenfelek. **Tiszának** akkorra már nem lesz oka félni, mert akkor vagy oszlat vagy békül s kihagyja terveiből a végleges revíziót.

Duló csaták helyett különben ma egy félig vidám epizóddal végződött a parlamenti ülés. Egy

Nem panaszkodik többé Erényi-féle „Ichtiol-Salicyllal“ büzös izzadás, testbőr-viszketeg, sömör, exema, ótvárban szenvedő, ha az egy kísérletet tesz. Szagtalan.

elrontott szavazással. Amiből a babonások azt magyarázták ki, hogy ime, ez ómen Tisza törekvéseire. Mások a humor szemüvegét tették az orrukra s így beszéltek róla:

— Ezer szerencse, hogy az elnök észrevette a hibát, mert ha észre nem veszi, azt kellett volna enuncziálni, hogy egyhangulag elvetették a miniszterelnök indítványát. Ebből pedig az lett volna, hogy a többség bizalmát bíró miniszterelnök helyett le kellett volna köszönnie — a jegyzőnek.

Nevettek rajta. Ahol pedig babona is járja, tréfa is járja, ott még nincsen veszve minden.

A szabadelvű pártokról.

A mai nap eseményeinek kedvező hatása tükröződik vissza a nagyszámban megjelent párttagok arcán. Vidám és emelkedett a hangulat s egyre több a remény, hogy a párt győzelemre is viszi a tegnapi kitűzött lobogót. Igaz, hogy némelyek a győzelem alatt csak a gyorsan elintézendő ügyekre vonatkozó kivételes rendszabályok érvényre juttatását értik, de a végleges házszabály-revizió diadalát nem igen remélik.

A klubban egyébként nem is igen volt ma szó politikáról. Azt a kis balesetet, amely szavazás közben érte a pártot, nem tartják egyébnek, mint jelentéktelen esetnek, amely a legrosszabb esetben sem jelent egyebet egy napi késedelemnél. Holnap meg fog történni a szavazás s a dolgok, a mai kilátások szerint, aránylag simán fognak megoldódni. A pártban legalább így remélik.

A pártban némi feltűnést keltett az a hír, hogy gróf Desseffy Emil és Györffy Gyula ki léptek a pártból. Az utóbbi nyilván Bánffy Dezsőhöz, az előbbi Apponyi Albert csoportjához fog csatlakozni.

A Kossuth-párt Tisza ellen.

A függetlenségi és 48-as Kossuth-párt ma este értekezletet tartott s ezen kimondták a legélesebb harcot gróf Tisza István kormányelnök ellen. A párt teljes erővel szervezkedik a holnap meginduló küzdelemre s ma vitarendező-bizottságot is alakított.

Thaly Kálmán elnök megnyitotta az értekezletet s előadja, hogy legutóbb a párt megállapodott abban, ha gróf Tisza István rosszakarata és szerencsétlen indítványát benvujtja s a Hazában megindokolja, a pártnak szervezkedni kell. Ez az idő elkövetkezett s azért indítványozza az értekezletnek, hogy vitarendező-bizottságot alkalmassá tegyen. Megemlíti, hogy indítványát a párt elnökvéle, Kossuth Ferencel megbeszélte.

Hentaller Lajos: Az az indítvány, hogy a vitarendező-bizottság tagjait azokat válassza, hogy a párt kik ezt a tisztelet a nagy obstrukció alatt már teljes megelégedésre betöltötték.

Polónyi Géza: A szabadelvű párt nemcsak a hatványes alapot hamisította meg hanem a kiengesztelés határozatában azt sem követelte, ami a 67-es törvényben benne van: a nemzetnek nyelvéhez való jogát. Tisza még erre is rábiccolt s még ebből is engedett. Mi akkor elhatároztuk, hogy az ország érdekében nem élünk a rendkívüli fegyverrel s ez sok félreértésre adott okot.

Rákosi Viktor: Valóságos harakiri volt ez! **Polónyi:** Ebben az elhatározásunkban azonban az is szerepet játszott, hogy mindenki előtt ismeretes volt az, hogy Tisza politikai krédója mindig az volt, hogy a házszabályokba lefektetett jogokat megnyírja. Valóságos rögeszméje ez s ezt már Bánffy bukása után akarta megcsinálni, de akkor s került őt leszávni. Késégtelen, hogy most nem pusztán Tisza indítványáról van szó, hanem a miniszterelnök szövegében megnyilatkozott kormányzati akcióról, amelyet Bécsben parancsoltak meg. Most az uralkodó is beavatkozik és a házszabálymódosítás valósággal kormányprogram. A mostani harc az uralkodóval egyetértve indul meg. Az akció forradalmi tény, melyet szóló nem tud részletek osztani. Az alkotmányos jogot és szólásszabadságot kormányzati uton a királyi beleegyezésével akarják konfiskálni. Forradalmi tényre csak forradalmi eszközök lehet visszaverni. Ennek a harcnál nem szabad meg egyszer kitenni a pártot annak, hogy kézzelfogható eredmény nélkül leszerelés történjék. Ezt elhárítani nem lehet, ha a bázis konkrét célját kitűzötték. E cél az, hogy nemcsak az indítványt de a kormányt, mely magát az alkotmány megsemmisítésére eszközölte, lehetetlené kell tenni. (Helyeslés.) A vitarendező bizottság kiküldetését szükségesnek tartja s egyben felhívja a párt figyelmét arra, hogy ez a helyzet alkalmas volna egy országos értekezlet tartására. Alkalmas napnak véli március 20-át, Kossuth Lajos halálának évfordulóját.

Benedek János: A határozatnak feltétlenül aláveti magát, de nem helyesíti, hogy a határozatot úgy mondják ki, hogy a harc célja a kormány megbuktatása mert ha az indítvány megbukott, akkor a kormány is megbukott. Az obstrukció csak ott járt mindig eredménytelen, ahol ilyen alkotmányellenes többségi merényletet kellett visszaverni. *Éles szabályban cüvél a pótkonstruktív*, de konsztatálja, hogy a kormány a jelen esetben túllépett a célon. Tisza nemcsak a beteg testet akarja gyógyítani, de durva eszközeivel

az egészséges testet is megrontani igyekszik. Hozzájárul, hogy kizdenek az indítvány ellen, de ne kapcsolják ehhez azt, hogy a kormányzatnak a cél.

Rátkay László: A legélesebb harcot is meg tudja indokolni még azt is, hogy Tisza személye ellen küzdenek. A párt Tiszának olyan áldozatot hozott, melynek keserű gyümölcsét még most is érezzük. Tisza akkori nyilatkozataiból azt a tudatot merítette, hogy a hót áldozat után a házszabályokhoz nyulni nem fog. A mi órási áldozatunkat azzal hálálja meg, hogy a szólásszabadságot elittrő indítványt tesz. Az ilyen kormányának javaslatával együtt pusztulni kell. Vele szemben a személyes harc is jogosult, mert nem ismeri a férfias szótlanságot. (Zajos helyeslés.) Arra a kérdésre hogy mi lenne akkor, ha a házszabályok módosítását bizonyos mértékben megengednék s belemennék a bizottság kiküldésébe, az a vázsa, hogy a bizottságban a többség feltétlenül majoritánus. Ha ározunk a telet, hogy vagy hazamegyünk aggrszűnek és leányoknak vagy felvesszük a harcot életre-halálra. Ha kiad uk kezünk-ből a fegyvert, megszűnt a magyar alkotmány.

Bakonyi Samu: Partunk áldozatának hasznát a kormány látja. Ezt az állapotot meghoztuk a pótkonstruktívok érdekében és most a kormány tabula rasa csinál akkor mikor köztudomás szerint pár nap múlva megkapja volna az unjonokat. Ha rossz-hiszeműségeit nem akarunk Tiszáról letelelezní, akkor a valódi államférfini kvalitások bírányát mutatja ebben az akcióban. A miniszterelnök nyilatkozata a parlamenti szabadságot fenyegeti s nem lehet neki lehetővé tenni, hogy a házszabályok végleges revízióját megcsinálja, mert már az ideiglenes módosítások tartalmas kétség-telenné teszi, hogy az abban foglalt rendelkezések lelelnék meg régóta tapált ideáinak. Ennek megva ó-sításhoz mi határozatunk enyhítésével hozzá nem járulhatunk.

Visontai Soma: Említi, hogy 6 már decemberben megmondta, hogy az áldozatokért semmi viszonzást nem fog kapni a párt.

Kelomen Béa: Késégtelen hogy Tisza indítványának célja az hogy jövőre minden nemzeti ellen-állást lehetetlené tegyen. A pótkonstruktív csak ürügy volt az indítvány beadására.

Papp Elek: Határozat már van, ha nem volna meg, most kellene ilyet hozni. Jelenleg csak annak effektuálásáról van szó.

Polónyi Géza: A vitarendező-bizottság nem szorult utasi ársra, de mégis ajánlja, hogy lépjen érintkezésbe a többi párttal.

Thaly Kálmán összegezte ezután az értekezleten elhangzott beszédeket. Konstatálja, hogy a párt kimondja a vitarendező bizottság megalakítását s ajánl a bizottság tagjait *Tóth Jánost, Kubik Beát, Leszkay Gyulát és Rátkay Lászlót*.

Az értekezlet helyesli egy országos függetlenségi gyűlés összehívását, ennek részletes megbeszélésére szükséges azonban, hogy a pártvezérel tanácskozzanak előbb.

A néppártokról.

Az országgyűlési néppárt ma este gróf Zichy Aladár elnöke alatt ülést tartott. A párt előbb hozott határozatát teljesen fenntartják s uból megállapodtak abban, hogy a miniszterelnök indítványát ellen kétséggyi menő harcot kezdenek. Megalkották a vitarendező-bizottságot is, tagjaitul megválasztván gróf Zichy Aladárt, *Zboray Miklóst, Buzáth Ferencot és Kovács Pált*. A párt álláspontját a képviselőházban *Csernoch János* fogja kifejezni.

A nemzeti díszítések.

Ma megcáfolták azt a hírt, mintha a nemzeti díszítések kü-ön pártú alakultak volna. Apponyi híveinek körében mindössze az az újság, hogy a körhelyiséget sokan látogatják s ezért azt még egy szóval bővítették ki. A képviselőház szombati ülésén — ez a legérdekesebb hír a díszítések köréből — *Bathányi Tyvadar* interpellálta fog a posta- és távírda-gyakorok-jelöltek kinevelése, valamint a fővárosba érkező táviratok késedelmes kézbesítése tárgyában.

A képviselőház feloszlata.

A *Figyelő* című könyvomatos írja: Szabadelvű-párti képviselők körében beszéltek, hogy a miniszterelnök feltétlenül el van határozva, hogy keresztülvégy indítványát. Ha áthághatatlan akadályok górdülnék a cél elé, feloszlítja a képviselőházat. Többen kétségbevonat, hogy 6 felsége beleegyezését adná a házfelozlatáshoz, mire az egyik jelenlevő képviselő így válaszolt: *Becsületlenségemre mondom, hogy saját szememmel láttam a feloszlató királyi leiratot, csak a dátumot kell rajta kitölteni.*

KÜLFÖLD

A Reichsrath.

Budapest, március 9.

Az osztrák képviselőház mai ülése lármás jelenetekkel kezdődött. A cseh kir. durva inzulitásokkal zavarták *Koerber* beszédét, aki a prágai tüntetések tárgyában tett interpellációra adta meg válaszát. A miniszterelnök felelete még jobban elmérgesítette a hangulatot, mert inkább a prágai németeknek fogta pártját. Parlamenti körökben

mától fogva még kevésbé biznak az új ülésnek munkaképességében.

Bécs, március 9.

Az osztrák képviselőház mai napirendjén *Koerber* miniszterelnök tegnapi nyilatkozatának megvitatása és az unjonjavaslat szerepelt. Az ülés elején *Koerber* választotta a prágai tüntetések dolgában benvujtott német és cseh interpellációkra. Már első mondataira megindult a cseh lármás közbeszólása és a miniszterelnököt tolvonos kiállításokkal és sértésekkel zavarták. Szavait a nagy zajban alig lehetett megérteni és az emberek hiába rázta a csengőt.

Koerber miniszterelnök elismeri, hogy a hatóság nem tudta be a német dakság sétatát, de ily tiltam csak akkor bocsátott volna ki, ha a diákok viselkedése a közbiztonságot veszélyeztetné.

Klofac: A miniszterelnök akarta így. **Schreier:** Klofac volt a főrendező. Az ilyen emberek a bocek. Nem ártott volna az izgatókat jól elverni (Lárma a csehek közt).

Koerber folytatva: A komoly bajt az időzte elő, hogy a cseh újságok által felbuztított cseh lakosság megtámadta a német diákokat. (Órasi zaj.)

Süeny: Brünben a cseh körszótákat betiltják, ott nincs katonaság.

Klofac: És a porosz antidinasztikus tüntetéseket sem zavarja senki.

Süeny: És a vérontás Prerauban, Holleschauban és másutt! *Koerber* tele van vérrel! (Felkiáltások: Ez megölelndü!)

Koerber (folytatva): A kormány minden rendelkezésre álló eszközzel biztosítani fogja a közrendet és minden embernek szándékát biztonságát. Aki vétkezik lakolni tor. Baza azt állítja, hogy én rendeltem meg a kitűzéseket...

Klofac Igen, én a bujogató, én a bűnös!

Fresl: Ön a nagy rendező!

Choc: Ilyen kormány még nem volt Ausztriának! Ez egy nagynémét kormány. (Nagy lárma: *Abcug Koerber!*)

Elnök rendreutasítja *Klofac*, *Choc* és *Fresl* képviselőket.

Koerber: En legalább nem érzem magamat hibásnak. (Felkiáltások: *Abcug Koerber!*) De egy megjegyzéssel tartozom. A kormány repertálja a népeknek alkotmányban biztosított jogait és kerüli minden rendőri gámkodást. De a gyám szerepében mégis egy más ténvező jelenik meg, a nemzeti terrorizmus. Ez csak a lakosság törvénykezletének megsemmisítésére vezet. A kormány tudni fogja a törvényt és a közrendet bárki ellen bárhol megvédeni. (Tetszés balról. A csehek kiabálnak: *Abcug Koerber!*)

A nagy lármában válasziol még a miniszterelnök a st-pótnéi választás dolgában.

Kaftan indítványozza, hogy a miniszterelnök előbbi választát tüzzék napirendre. *Zavorka* névszerinti szavazást kér. E kérelmet azonban nem támogatják elegen és **Kaftan** indítványát elvetik, mellette csak a csehek és déiszlávok szavaztak.

A beérkezett iratok felolvasására került ezután a sor, közütek egy interpellációra, amely számon kéri a kormánytól **Hauptmann Gerhart** darabjának, a *Rose Berndt*nek betiltását a Burgszinbázban.

Bik indítványozza, hogy lro ellen hívják egybe a rosszaló-bizottságot, mert megsértette a cseh nemzetet, az kiáltván tegnap: *Csapjon ostorral a csehek közé!* Csupa zamember!

Elnök felkéri az osztályokat, hogy az ülés be-rekesztése után válasszák meg a rosszaló-bizottságot.

A ház ezután áttért **Süeny** és társainak az iglauri Sokol-ünnepen történetekre vonatkozó sürgősségi indítványának tárgyalására. Több felszólalás után az indítvány 136 szóval: 69 ellenében elutasították és az ülést berekesztették. A legközelebbi ülés holnap.

Az orosz-japán háború.

Budapest, március 9.

Mínthogy a japán hadvezetőség nem hajlandó az európai közönség kíváncsiságának kielégítésére csapat-mozdulatait elárulni, még mindig nem érkezik a harctérről jelentősebb hír. Amin főképp a *Daily Mail* bosszankodik, mint-hogy huszonkét tudósítója van Keletáziában. Ez a huszonkét gentleman persze mindent elkövet, hogy híreket hajszoljon fel, de hiába. Így csak természetes, hogy felizgatott fantáziájuk minden áradé-mondásban autentikus hirt lát és hogy elárásztják lapjukat a legképtelenebb mesékkel. Ezeket a szegény urakat csak az vigasztalhatja, hogy többi tudósító-kollégájuknak sincs jobb sora. Ezek is hiába lótnak-futnak és ezek is minduntalan a romantikus mesék világába kalandoznak el. Azért fogadjuk a legnagyobb kételkedéssel azt a Londonból érkező hirt is, hogy a japán flotta a mult vasárnapon a vladivosztkoi orosz hajókat részben elfogta, részben megsemmisítette. Nem hisszük, mert *Alexejev* hivatalos jelentése még csak arra sem tesz célzást, hogy a két hajóhad összeütközött, de nem hisszük azért sem, mert japán részről sem adnak hivatalosaz

hírt ilyes győzelméről. De hogy a vladivosztoki bombázásnak nagyobb jelentősége van, mint azt az első jelentések sejtették, azt valószínűnek tartjuk. Sőt nem lehetetlen az sem, hogy a vladivosztoki hajórajt tényleg érte valami baloset, mert Alexejev egy szóval sem emlékezik meg hollettéről. Ha az igaz, hogy holmi apróbb japán hajók üldözésére indult ki a vladivosztoki hajókiötőből, akkor bizony megeshetett, hogy az éber japán flotta észrevette őket. Ha pedig észrevette, hát akkor lehet, hogy az elfogásukról szóló hírt nem egészen a tudósítók fantáziájából pattant ki.

Ugy látszik, hogy azóta, mióta kevesebb izgató hír érkezik a harctérről, az európai diplomácia is lecsendesedett. Már nem figyelni olyan nyugtalansággal az eseményeket és nem lát egyre rémképeket. Még az oroszoknak Anglia elleni elkeseredése is enyhülni kezd. Különösen mióta gróf Benckendorff, Oroszország londoni nagykövete néhány napot otthon töltött Pétervárott és mindent elkövetett, hogy a hazája és Anglia között felmerült ellentéteket némileg elsimítsa. Csak Khina magatartása ad még mindig nagy okot a nyugtalanságra. Lovas banditák ugyanis egyre ott álal-kodnak a manduriai vasut mentén és hol a táviró vonalakat vágják el, hol a síneket pusztítják. Nyíra, hogy a pekingi orosz követ értesítette a kínai kormányt, hogy abban az esetben, ha ezek a műveletek véget nem érnek, Oroszország érvénytelennek tekinti Khina semlegességi nyilatkozatát. Amire persze a kínai kormány azt fogja felelni, hogy mi köze neki azokhoz a banditákhoz. A japánok pedig markukba nevetnek. Mert rájuk nézve az orosz-kínai jegyzékváltás egészen mellékes, de annál fontosabb, hogy a manduriai vasut pusztuljon. És erről alaposan gondoskodnak az ugynevezett banditák. Azért mondjuk, hogy ugynevezett, mert nagyon lehetséges, hogy azok a bandita-ruhák jól kiképzett katonák testét takarják.

A japán katonák mobilizálása pedig lassan, de biztosan folyik. A titoknak az a sűrű leple pedig, mely a japán csapatoknak modulataira borul, meggyőződésünk szerint fél biztosítéka a sikernek. Mert az oroszokat félrevezeti és erőiket hamis irányba tereli.

A vladivosztoki flotta vége.

London, március 9.

Tokióból jelentik, hogy a vladivosztoki orosz hajórajt már napokkal ezelőtt elindult a sik tengerre; múlt vasárnap harc fejlődött ki közte és a japán flotta között. A harc eredménye az volt, hogy a japánok az összes orosz hajókat elfogták vagy megsemmisítették. Hivatalosan még nem adtak ki erről táviratot. A Daily Telegraph e hó 7-ikéről kelt tokiói táviratot közöl, amely csak annyit tud, hogy a vladivosztoki hajóhad nyílt tengeren van és hír szerint összekötött a japán hajóhadal.

Port-Arthur újabb bombázása.

London, március 9.

New-Yorkba érkezett távirat szerint Port-Arthur a tenger felől egész aknahálózat védelmével, de a szárazföldi oldalán a japánok sikeresen megkezdtek a vár bombázását.

Köln, március 9.

A Kölnische Zeitungnak jelentik Pétervárról: Port-Arthurból ideérkezett emberek igen érdekes részleteket jelentenek a japán flottának az orosz hajórajt ellen intézett első támadásáról. Ezek a szemtanúk határozottan megalólják azt a híresztelést, hogy az oroszok nem voltak elkészülve az ellenségeskedés megkezdésére. Már néhány nappal a japán torpedóhajók támadása előtt az összes orosz hajók harcra készen voltak a támadást megelőző napon az összes tengerésztszketek visszarendelték a hájókra. A japán torpedóhajók orosz jelzéseket használtak s az orosz őrhajók észlelésére az azon a napon kiadott orosz jelszóval feleltek. Port-Arthur keveset szenvedett, csak a postaépület pusztult el.

Páris, március 9.

A Havas-ügynökség jelenti Port-Arthurból: Makarov tengernagy ideérkezett és az Askold cirkálóhajóra felvonatta az admirális-lobogót. A Retvián páncéloshajót a belső kikötőbe vontatták. A hajó orrán lévő sérülést kijavították.

Bécs, március 9.

Több lapnak azt jelentik Tokióból, hogy a japán hajóhad újból parancsot vett arra nézve, hogy a portarthuri kikötő bejáratát minden áron rekeszse el kereskedelmi hajók, szükség esetén pedig agyunaszádok és partihajók elsüllyesztésével is.

Kuropatkin elutasása.

Pétervár, március 9.

Kuropatkin tábornok jövő szombaton utazik el a harctérre; vele utaznak báró Osten-Sacken tábornok, Urussov herceg kapitány, gróf Stenbock kapitány és még néhány katonatiszt. Felesége és fia Moszkváig kíséri. Két német és két francia katonatisztnek megengedték, hogy az orosz főhadiszállásnak tartózkodjanak. Angliának és az Egyesült-Államoknak még nem adták meg ezt az engedelmet. Kuropatkin az egész országban a szimpátia számos jelet kapja; többnyire szentképeket küldenek neki; eddig negyvenet kapott. A mérnökakadémia is szentképet küldött neki.

Az orosz vezérkari főnök nyilatkozata.

Pétervár, március 9.

A Figaro pétervári tudósítója meginterjuolta Szakarov tábornokot, az orosz vezérkari főnökét, aki a következőket mondta neki:

— Az oroszok legalább négyszázezer embert fognak Mandusországba küldeni, míg Japánország legfőbb kétszázzezer embert küldhet a harctérre. Semmi tsem fogunk a véletlenre bízni; egészen bizonyosak akarunk lenni arról, hogy győzni fogunk és hogy a japánokat meg fogjuk semmisíteni, és négyszázezer ember a minimum. Igaz ugyan, hogy a csapatok szállítása nagyon sok időt, néhány hónapot fog igénybe venni, de ez nem tesz semmit.

— Azt hiszi tehát excellenciád, hogy a háboru sokáig fog tartani?

— Ne beszéljünk a háboru végéről, hiszen még jóformán meg sem kezdődött. Ami eddig történt, az nem számít. Még ha a japánok kezdetben el is érnek egy-két sikert, annál több meglepetés fogja őket később érni. Mandusországból csak két hónap múlva várhatók komoly események és a háboru addig fog tartani, amíg a szükséges és természetes eredmény be nem következik. Nem hiszem, hogy Oroszország hajlandó lesz megállni, amíg teljes győzelmet nem arat.

Alexejev hátrál.

London, március 9.

Khina hivatalnokok jelentik Mukdenből, hogy Alexejev tengernagy főhadiszállását Mukdenből Karbinabakészület áttenni.

Orosz fenyegetés Khina ellen.

London, március 9.

A reggeli lapok jelentik Tokióból tegnapi kelettel: A pekingi orosz követ tudomására juttatta a kínai kormánynak, hogy ha nem ér véget a lovas banditák pusztítása, akik a táviródrótokat átvágták, és ha nem hagyják abba a mandusországi vasut pusztítását, Oroszország érvénytelennek tekinti Khina semlegességi nyilatkozatát.

Itó márki küldetése.

Tokio, március 9.

Itó márki e hónap 15-én innen Koreába utazik, hogy a koreai császárnak átadja a japán császár sajátkezü levélét. Küldetésének célját, a legfelsőbb hivatalos köröket kivéve, senki sem tudja. A márkit a titkos tanács alelnöke és titkára kíséri Koreába.

Japán kölcsön.

New-York, március 9.

Tegnapi tokiói táviratok szerint ott az a hír, hogy Japán azon gondolkodik, tanácsos lesz-e azonnal megkísérlni kölcsönt felvenni Európában vagy Amerikában, bár sok államférfi és pénzember ez eljárás ellen nyilatkozik, mert Japán a háboru kölcsönfelvétel nélkül is befejezheti. De mégis célszerűbbnek tartják most kölcsönt keresni, mint az esetleg bekövetkező szükség helyzetben, amikor talán a pénzre sürgős szükség lehet.

A megdőlött békealkudozás.

Bécs, március 9.

A Neues Wiener Tagblatt londoni levelezőjének alkalmá volt egy hivatalos diplomatával beszélgetni arról a híresztelésről, hogy Oroszország és Japánország között a háboru érdemleges eldölte előtt békealkudozás várható.

Az illető diplomata kijelentette, hogy Japánország semmiesetre sem fogja az iniciatívát megragadni, és nem hiszi, hogy Oroszországnak ilyen tervet volna. Az egész világtörténelemben nincs rá eset, hogy már megkezdett háborút két hatalmasság között a háboru eldölte előtt félbeszakították volna. Kuropatkin tábornok, az orosz hadsereg főparancsnoka még nincs is a harctéren. Micsoda alapon is indulhatna meg a tárgyalás? Japánország a maga részéről bizonyos minimális követeléseket állított föl Koreát és Manduriát illetően és kárót ragadott, mert Oroszország ezeket nem teljesítette. Vajjon hihető-e, hogy most, miután már annyit költött a háborura és annyi emberáldozatot hozott, lemond követeléseiről, vagy csak kevesebbel is meg fog elégedni, még ha, amit Pétervárott bizonyosra vesznek az első szárazföldi ütközet az orosz hadsereg javára is fog eldőlni. Japánt nem riasztaná meg az első vereség, hanem ki fog tartani utolsó oseppe véréig. De arra sem lehet gondolni, hogy Oroszország teljesítse a japánok követeléseit, hisz akkor méltán lehetne Oroszországnak szemére vetni, hogy gyorsabb elhatározásával az egész háboru elkerülhetne volna. Hihető-e, hogy a pétervári körök, amelyek behajtották Oroszországot a háboruba, most egyszerre békés főfogásuaká lettek? A cár maga tetőtől talpig lovagias ember. Bizonyára mindent megtett, hogy a háboru el lebessen kerüljön, de most már nem fog meghátrálni. Oroszország természetesen terjeszkedése Kelet-Ázsiában oly érdekeltet teremtett Japánország és Oroszország között, amelyet előbb-utóbb ugys fegyverrel kellett volna eldönteni. Még Nagy Péter, a leghatalmasabb cári autokrata sem volna képes arra, hogy most már parancsszávala véget vessen a háborunak.

HIREK

Három millió.

A szentszék vagyoni viszonyainak ziláltsága azt az ötletet adta Pius pápának, hogy jó volna elfogadni azt a hárommillió-lírás civillistát, amelyet az olasz törvényhozás szavazott meg a pápának. A bibornokok testülete leszavazta a pápa ötletét s vele együtt azt a nagy horderejű s szinte világot átala-kító gondolatot, amely a pápaságot mérhetlenül magas régiókba akarja emelni s a keresztény világ igazi szellemi vezetőjének akarja megtenni. A pénzügyi művellet, amely a dologgal együtt jelentkezik, valóban nem szerencsés. A pápaságnak nem lehet olyan zilált pénzügyi helyzete, hogy erre a három millióra szoruljon, sőt e hárommillió lira visszautasítása számtalan milliós áldozatra ösztönözze mindig a katolikus világot. A pénzügyi művellet tehát mellékes ebben a dologban. A fő az, ami megötte rejlik, a szándék. Ez a szándék pedig nem más, mint szakítani a régi politikával. Elvetni a régi gyűlöletet Olaszországot iránt s megszűntetni evvel az ultramontanizmussal, ezt a forró és fanatikus álmod, amely a világi hatalom visszaszerzését álmodtatta meg a kuriával. Pius pápa, ugy látszik, modernebb emberhez illő álmodok álmodik. Leszámond nyilván avval, hogy ami elmúlt, az többé vissza nem jó. Hogy a világi hatalom megszerzése többé nem lehet célja a kereszténység lelki főparancsnokának, hanem hogy a fejlődő világ arra utalja inkább, amire eredetileg hivatva volt, a népek szellemi irányítására.

Ugy látszik, hogy Leo pápa megundorodott attól a hozzá méltatlan taktikától, amely gyűlöletre készítette a krisztusi szeretet földi helytartóját. Amely kényszerítette, hogy a hithez való ragaszkodás tüze helyett a gyűlölet tüzeit élesztgesse szívében azon államok és népek ellen, amelyek, a legtávolabbi vonatkozásban bár, de utjába állottak a világi hatalom megszerzésének. A pápának szorongatnia kellett Németországot, Olaszországot, Ausztriát és Magyarországot, mert tagjai voltak a hármasszövetségnek és mert Olaszország barátai voltak. Viszont szeretnie kellett Franciaországot, dédelgetnie kellett a republikát, amely pedig virágással verte ki a katolikus egyház papjait és papnőit. Miért? Mert Franciaország minden egyházellenes törekvése, minden anti-

pápista mozgalmak dacára némi biztosítékot nyújtott a szentszékeknek a Quirinál ellen. És hivatkozta a Vatikánunk minden hatalom, amely üldözte a katolikus papságot, de nem szerette a Quirinált. A pápai tömjéntartóból hogy kellett fölszállnia illatos gőzök helyett a háború vérszagának mindaddig, amíg Rappolla és hívei irányították a pápaság politikáját.

Ma azonban szelíd és bölcs pápa ült az egyház kormányruhája mellé. Olasz hazafinak tartja magát és vissza akarja vinni a keresztény egyházat arra a tiszta és fenséges magaslatra, arra a köziklárra, melyen a lelkiismeretek vezérének állania kell, ha végig akarja tekinteni a népeket s bele akar látni a keresztény lelkiismeret minden zugába. Ha százszor leszavazza is a régi politikához ragaszkodó bibornoki testület, a győzelem a pápáé lesz. Vele van az igazság, a keresztény szelidség és vele van az új világ minden rokonszenve. S talán látja is már ez a pápa, hogy mint vonul be az olasz király palotájába, mint engesztelődnék ki a régi és okatlan ellentétek s mint hangzik fel az örök város utcáin a kiáltás, amelyben a lelkesült nép egyszerre élteti Olaszország királyát és a katolikus egyház lelki fővezérét.

— a.

Budapest, március 9.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Február 29-ikén új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hír.** Mezey Gyula, az Árvay János és Társaság tulajdonosa, párisi és londoni bevásárló utjáról visszatért.

— **Királyunk Brüsszelben.** A Brüsszelben megjelent *Soir* azt újságolja, hogy nemcsak Vilmos császár látogatja meg júniusban Lipót belga királyt, hanem Ferenc József király is. Brüsszelben azonban ezt a hírt sugalmazottnak tartják, hogy ezáltal a király porlekedése miatt felháborodott közvéleményt lecsillapítsák.

— **Új titkos tanácsos.** A király erdélyi gróf Pálffy József kamarásnak, a magyar főrendiház tagjának a titkos tanácsosi méltóságot díjmentesen adományozta.

— **A hercegrímás állapota.** Vaszary Kólos bíboros hercegrímás állapotában tartós a javulás. Ma délelőtt már sétálgatott szobájában a beteg főpap. Állapota iránt ma is sokan érdeklődtek a palotában.

— **Vilmos császár tengeri útja.** Brémából jelentik, hogy Vilmos császár szombaton száll az észak-német Lloyd-társaság *Albert király* nevű hajójára és azon indul el a Földközi-tengerre. Rómában nagy határozottsággal beszéltek, hogy Vilmos császár tervezett közép-tengeri útja alkalomával úgy Viktor Emánuel királyt, mint Pius pápát is meg fogja látogatni. Az olasz udvar már hozzá is kezdett a császár fogadtatásának előkészületeihez. A *Journal de Débats*nak az a híre, hogy Vilmos császár földközi-tengeri útja alkalomával esetleg találkozni fog *Loubet* köztársasági elnökkel, megfelel a valószínűségnek.

— **Új egyetemi tanárok.** A király, mint felhatalomatosan jelentik, a budapesti tudományegyetem hittudományi karán dr. Kiss János eddigi nyilvános rendkívüli tanárt nyilvános rendes tanárrá nevezte ki, s az üresedésben levő ágazatos hittani tanszékre dr. Prohászka Ottokár esztergomi papnövelei rendes tanárt és lelkiigazgatót, az egyháztörténelem tanszékére pedig dr. Karácsonyi János biharpüspöki esperesplébános nevezte ki rendes tanárokra. A bölcsészeti karon is történtek új kinevezések, amennyiben dr. Alexander Bernát, dr. Pets Gedeon és Kövesligethy Radó eddigi nyilvános rendkívüli tanárokat rendes tanárokká nevezte ki a király. A kinevezésekre vonatkozó legfelsőbb elhatározásokat a hivatalos lap legközelebbi száma fogja közölni.

— **A két új monitor.** A közös hadügyminisztérium mint már emeltük, két új monitort rendelt az upesti hajógyárban. A monitorok az eddigiekhez hasonló méretekben készültek. A két hadinajót, amelyek a *Podrog* és *Temes* neveket viselik, még ebben a hónapban vízreboasztják vasútinúleg 20-25-ikén. Az ünnepélyen a királyt valamelyik főherceg képviseli.

— **Mr. Dowie Ausztráliában.** Mr. Dowie, akivel II. Illés próféta alakjában már találkozunk egyszer New-Yorkban, nem ismeri a távol-ságokat. S miután Amerikában a prófétáskodásával kissé csufolt vallott, most egyszerre csak messze Ausztráliából hallunk felőle hírt. Es megint csak szomorúan reá nézve. A prófétáskodás ugyanis szenvedélyévé vált s az új világrészben sem tudott lemondani róla. Ott is mint II. Illés próféta mutatkozott be az embereknek s hirdette az ígét, a megváltást, de szavára a szörnyen józan emberek nem akarnak hederíteni és az új illés prófétára megint csak a mártírság keserve szakadt le. Pedig Melbourneban a múlt vasárnap hétezer emberről is nagyobb embertömeget tudott összeharangozni. Hanem amikor megkezdte aztán az ő „kinyilatkoztatásait”, csakhamar ellene fordult az a rengeteg közönség. Csipős, gunyos kiáltások hangzottak feléje, aztán kórusban énekelni kezdett a hallgatóság nagy része s pokoli püssze-gés keveredett a zavaros hangversenybe. Bizony Dowie prófétának egyetlen szavát sem lehetett megérteni azontul. Mivel pedig Dowie próféta izgatott vérmérsékletű ember is mindehhez, hát tüzeskedésekre ragadtatta el magát, a kicsu-foltásra dühös lett, fenyegetőzött, hogy katonasággal küld, sőt egyre keményebben piszkolta a sokezer fejű hullámzó közönségáradatot, amelyet röviden farkasok hordájának mondott szem-től-szembe. Még étkelenbe zajongás kerekedett erre, amely olyan fenyegetővé lett, hogy a dühösködő próféta jobbnak látta az elvonulást. Odahagyta hirtelen a szószoki dobogót és sikerült is elbujnia valami rejtett zugba, ami nagyon üdvös volt rá nézve, mert a felháborodott ausztráliek halálra keresték. Három óra-hosszat bujkált Dowie, akkor aztán a tömeg is megunt a mulatságot és elvonult. II. Illés próféta pedig fölszedte a sátorfáját és menekült abból a városból, ahol épp oly hitetlenek az emberek, akár csak New-Yorkban.

— **Párisi reklámpárbaj.** Párisban két olasz vívómester párbajt vívott nagy nyilvánosság mellett, amelyet azonban semmiféle ügyvezéssel becsületei affér nem előzött meg. Báró Athos de *San Malato* egyszerűen azért provokálta Pini mestert, mert ez a *Nouveau-Théâtre*ben a nyilvánosság előtt vítvívásban legyőzte. Szóval, a csorbát akarta kiküszöbölni báró Athos. Nem szorosan vett párbaj volt ez tehát, de Párisban szívesebben nevezik el az ilyen mérkőzést is párbajnak. Nagy közönség és szakértők jelenlétében történt meg a viadal, s a közönség „tipp”-elt és fogadott is. Dr. Doyen volt a párbajorvos s a felek két-két segéddel jelentek meg. Minden egyes félnek tizenöt méteres területet állapítottak meg az esetleges visszavonulásra. Aki tulmegy a határon, azt diszkvalifikálják. Az első összecsapás után három peronyi szünet, a későbbi összecsapások után öt-öt perces szünet. Az ellenfelek melle, nyaka egészen szabad, sem ing, sem bandázs nincs rajtuk. Két állta alak. A báró támad, Pini véd és csak aztán fog vissza, mikor mindentéle fogás sorra kerül. Egyszer csak Pini kardja mellén és térdén könnyedén érinti az ellenelét, de az orvosok nem találak sebet. Csak a tizenharmadik összecsapás után jelent meg Pini jobbkarján egy véresepp.

— **Halt!** — kiáltja a vezető segéd, de Pini tovább akar küzdeni.

— **Hatálig folytatom!** — vágta ki Pini a nagy szót.

És folytatták a párbajt. Egyszer aztán, amikor ugy látszott, hogy Pini már felülkerekedik, szünetet rendeltek el, s akkor a báró kijelenti, hogy nem folytatja a viadalt, mert elzsibbadt a keze, s nem foghatja a kardot. Hát vége lett a „párbaj”-nak, amely déli tizenkét óra öt perctől kezdve háromnegyed-háromig tartott — komolyabb eredmény nélkül. Az ellenfelek kezét fogták, s az egész szűkebbkörű „párbaj”-társaság dr. Doyenhez megy dejeuner-re, ahol azután vígan ürítettek poharat mindkét mester egészségére, akinek a vívtörte me bizonyára nem szenvedett kárt a vívtörte által, amely olyan nagy közönség és annyi hírlapudósító jelenlétében zajlott le.

— **Gróf Walderssee végrendelete.** *Hannover*ből jelentik, hogy gróf Walderssee végrendeletében félmillió márkát hagyott a hadseregben fennálló különféle jótékony intézményeknek.

— **A fehérek bosszúja.** *New-York*ból táviratozzák: *Springfield*ben (Ohio állam) e hó 7-én a fehérek meglincseltek egy szerezest, aki egy fehér nőt agyonlőtt. Tegnap mintegy 2000 fehér fegyverrel és faklyákkal rohanta meg a néger-negyedet és annak keleti részét felgyújtotta. A tűznek husz bérkaszánya esett áldozatul. A zavargók a nyugati részt is lel akarták gyújtani, de a csapatok megátolták abban. Nem tudni, hogy emberéletben esett-e kár.

— **Közbeszólás a karzatról.** A képviselőház mai ülésén *Lengyel* Zoltán beszéde alatt egy 40—50 éves ember felállt a karzaton s harsány hangon kezdte el kiabálni:

— **Éljen az ellenzék!** Éljen a magyar vezényszó! Ne tőrjetelek tovább! Nem bírja már a nép! A teremőrök kivezettk a karzat politikusát s bevitték a háznapgyi hivatalba, ahol kiderült, hogy *Sipos* János kolozsvári házulajdonos.

Kihallgatták őt arra nézve, hogy mi indította a heves kifakadásra. Elmondta, hogy először volt a Házban s nem tudta, hogy a közönségnek nem szabad a karzaton véleményét nyilvánítani. Látva a szabadelvűpárt helyeslő magatartását, nem tudott uralkodni magán s lekiáltott a karzatról. Kijelentette, hogy viseli a következményeket eselekedetért. Báró *Felitzsch* alelnök rendretasította *Sipos* s aztán átadta egy rendőrnek, aki a főkapitányságra vezette. Itt jegyzőkönyvet vettek fel vele és megindították ellene az eljárást.

— **A párbaj ellen.** Az *Országos Párbajellenes Szövetség* ma esti ülésén *Ambrozovics* Béla nyugalmazott miniszteri tanácsos előadást tartott a párbajellenes mozgalomról. Magas színvonalú lejtegetések keretében mutatott rá a szövetség céljaira és hangsúlyozta, hogy a büntetőtörvényt a párbaj szempontjából módosítani kell. A tartalmas előadást a közönség zajos tetszéssel fogadta.

— **Száznyolovan millió örökség.** Az *Avad és Vidke* kalandos hírt közöl egy Indiában elhunyt nábobról, aki óriási vagyont hagyott hátra, amely Magyarországban, Aradon élő rokonait illeti. Az indiai kormány a kalkutai magyar-osztrák konzulátus útján értesítette *Reinhard* Fülöp aradi butorgyárost, hogy Indiában évekket elélt örökösök nélkül elhunyt *Reinhard* Miklós gyémántkereskedő, aki az aradi butorgyáros nagyapjának bátyja volt. Az elhunytak hátrahagyott óriási vagyonaért jelentkezett egy németországi távoli rokon is, amely már megindította az eljárást a vagyon kiadása iránt. Az angol bíróság azonban éppen az oldalági rokonok irásából megállapította, hogy az elhunytak Magyarországban közelebbi rokonai is élnek és ezeket most hiva alosan értesítették, hogy terjesztsek elő okmányukat. Az örökséget, amelyről szó van, hivatalosan száznyolovan millióra becsülik. *Reinhard* Miklós, akiről szó van, állítólag fiatal korában került ki a nagyvilágba s a németországi *Mannheim* volt első stációja. Az angol szoldos katonák közé állott később s mint ilyen került ki Indiába. Több évig szolgált az indiai angol hadseregben s ez idő alatt annyira kitüntette magát, hogy érdemei elismerésül az angol kormány birtokot adományozott neki. A birtoka alatt eiterülő föld hatalmas gyémántmezőt rejtett magában, ami egy szerencsés véletlen folytán derült ki. Ez időtájt kezdődött az európai gyémántláz, amely sok kalandos embert csábított Indiába s többen ezek közül az ő területén is kutatni kezdtek belegegyezésével és fölledezték a milliókat érő kincset.

— **Házasság.** *Szöke* Elemér dömsödi kereskedő eljegyezte *Fleischer* Jónás soltvadkeru kereskedő Berta leányát.

— **A nedves lakás k.** Az *Országos Közegészségügyi Egyesület* mai ülésén dr. *Kaiser* Károly, a betegyminisztérium egészségügyi és bakteriológiai intézetének vezetője ismertette a nedves lakásnak az emberi szervezetre gyakorolt káros hatását. Széles tudományos alapon vette sorra azokat a betegségeket, amelyek a romlott levegő és az organizmus meglegháztartásának megzavarása előidézőnek. A nagyszámú közönség a közérdekű előadást feszült figyelemmel kísérte és a fölolvásás végén élénken megtapsolta a tudós fölolvását.

— **A Leányegyesület zsúrja.** A *Budapesti Leányegyesület* 14-ére tervezett tarsas összejövetelét, közbejött akadályok miatt, jövő hétfőre, 21-ére naasztotta. Ez lesz egyáltalán a szombaton az utolsó zsúrja az egyesületnek.

— **Egy ingyen sorsjegy története.** *Hatvamból* írják: A londoni *The English-French Motor and Cycles Company Limited* autombilgyár ingyen sorsjegyeket küldözgetett a világ minden részébe és így jutott egy birtokos egy Zaleski Imre hatvani főszolgabíró ingtvokába is. A gyár 20 autombilgot sorsolt ki ingyen. Zaleski ma értesült, hogy 351. sz. sorsjegye az 5000 frankot érő autombilgot nyerte meg. A gyár az autombilgot már el is küldötte Londonból.

— **Vidéki hírlapföldalom.** *Dombay* Hugó, az ismert vidéki író ki nemrég nyerte meg a Kistaludytársaság *Bulyovszky*-díját, a Nyitra megyei *Elenor* újszerkesztője lett. A lap lelelős szerkesztője *Fath* Fű őp maradt.

Magyarország egyetlen tetemesebb glaubersó- és lythium-tartalmú földes savanyúvize

A BALDÓCZI „DEÁK”-forrás.

DEÁK”-forrás.

A legjobb és legolcsóbb gyógyvíz minden gyomor- és étvágytalanság ellen.

A legkellemesebb borvíz. Bővebbet a kútelezőség Baldócson, (E. p. Szepes-Váralja.) Budapesti képviselőt.

VI. Károly-körút 10. Telefon 18-68.

— **As új főispán.** Brassóból táviratozzák: Székely Györgyöt, Brassóvármegye főispánját ma iktatták be nagy ünnepségekkel méltóságába. A vármegyei közgyűlésen a főispánt az alispán üdvözlötte mire a főispán letette az esküt és székfoglaló beszédet tartott. A törvényhatósági bizottság nevében magyarul Móór Gyula főesperes, németül Adám Károly és románul Zengeru János üdvözlötte a főispánt. Délben a főispán 350 területű ebédet adott.

— **A bécsi német diákok tüntetése.** Béssből táviratozzák: A prágai eseményeknek és a rektor tegnapi hirdetésének hatása alatt összeült a német diákság legnagyobb részét jelölő bizottság az egyetemi aulaiban és lelkes tüntetést rendezett a rektor mellett. A „Gaudemus” előnéklése után a rektor beszédet intézett a tüntetőkhöz, megköszöntötte az ovációt és elterelte a tanulókat hogy ne zavarják meg a mai szép nap összehangját. Majd körtra indultak a diákok a Grabenre, honnan ismét visszatértek az egyetemre és mikor az egyetemet kapuit zárva találták, a német nemzeti diákság elvonult és az uton elénekelte a Wacht am Rhein három első strófáját.

— **Széllámas irodai gyakorolok.** Megírtuk, hogy a rendőrség leartóztatta Lévai Ernő irodai gyakorolokot, aki egy cipészt meglopott. A rendőrségen Keresztessy rendőrfelügyelő vette vallatásra az elzúllott fiatalembert. A vallás során kiderült, hogy az ifjú nagystílusú széllámas. aki a múlt év december 11-ike óta, amikor a gyűjtőfogházából kikerült, Bécsben és Budapesten napról-napra követett el lopásokat és sikkasztásokat. Budapesten Weingruber Béla és Dukász Béla néven szerepelt. Irodáinak, tanoncainak, vagy szolgálóknak állott be nagyobb ékegkhez s a legelső alkalommal sikkasztott 2-300 koronát és megszökött. Később a lakásos-tást, majd a lakáskeresés ürügye alatt elkövetett lopásokat kultiválta. Ő maga 60-80 eszet ösmer be. Az elzúllott fiatalembert átadták az ügyészségnek.

— **Családi tragédia.** Berlinből írják nekünk: Beske Károly térképrajzoló műintézet-tulajdonost feleségét, Hedvig nevű leányát és két fiát, Wilhelmstrasse 12. szám alatt levő lakásukon tegnap reggel halva találta. A nyomban megejtett vizsgálók kiderítették, hogy valamennyien mérge által okozott halállal pusztultak el. Az is megállapították, hogy a tizenkét éves leány szüleivel együtt önként vált meg az életől, míg a két fiút tudtukon kívül élették meg a szülők cnyankálival. A család borzasztó tettét megelőzőleg leányuk születésnapját ünnepele s este örkuszban volt. A családi óvennyég, az asszony pedig ötven éves volt. Szörn ü tettüket tegnap délelőt a cselédjük vette észre. Egy elkésett üdvözölő táviratot akart átadni a leánynak reggel, de ágyához lépve rögtön észrevette, hogy az holtan fekszik ágyában. Riadtan futott a másik szobába, ahol a kadétskolából pár napra hazajött fiúk aludtak. Ezeket is, majd a gazdát is holtan lelta a megrémült leány. Beske fekete szalonruhában volt, felesége pedig selyemruhát viselt s erősen átkülvölva tartották egymást. Beskeék, úgy látszik, a cselédet is el akarták emészteni, mert midőn ez reggel felkelt s a reggelit akarta elkészíteni, asztalán egy kis csomagot talált ezzel a felirással: „Minna edd meg a gazdád adja.” Mikor a kis csomagot kibontotta, három leher pillulát talált benne, — valószínűleg azok közül, amelyekkel gazdái megmérgezték magukat. Beske azelőtt katonatiszt volt, de apósa miatt lemondott erről a pályáról. Volt korrektor, majd lapszerkesztőnek csapott fel. Mivel azonban igen jó rajzoló volt, Berlinbe ment s ott térképrajzoló műintézetet alapított. Ez a foglalkozás igen szépen jövedelmezett, de még sem tudott megélni, mert katonakörből igen nagy adósságai voltak s most is nagyuri életet folytatott. Estélyeket, kosztümbálokat adott s valóságilag fürdőlt a pezsgőben. Igen sok pénzt adott jótékonyoókra is. Mindig sulyos gondokkal küzdött, de jó kedélye nem hagyta el soba s pódás családja és gyöngéd férj maradt a legkétségbeesettebb helyzetekben is. Felesége azonban féltette s nemrég is így szölt egy barátinójához: „Félek, hogy az uram egy napon föbelövi magát. Ezt a gonderhes, ideges életet nem lehet többé elviselni.” A szerencsétlen család tragédiáját tulajdonképpen az a per okozta, melylyel öket egy papirkereskedő támadta meg ezeképszák márká kivételéért. Beske nem tudott annyit pénz felhajtani, hogy az árverést megakadályozza; végső elkeseredésében tehát ezt a borzasztó módot választotta, hogy tarthatatlan helyzetéből meneküljön. Mint egy táviratunk jelenti, ma újabb családírás történt Berlinben. Pankow külvárosban egy Franbach nevű kereskedő agyonlötöte nejt és tízéves gyermekét, aztán föbeölte önmagát és ő is szörn etlett. Ennek a családi drámának ugyanaz az előzménye, mint a tegnapiak: a Franbach-család annyira tönkrement, hogy már éhség fenyegette. Franbach tegnap este lefekvés előtt megnyitotta a gázcsapot, ma reggelre kelve azonban valamennyien életben voltak, mert a gáz nem töltötte meg a szobát. Erre a család megreg-

gelizett, Franbach még bizonyítványt irt cselédjének, akit aztán a piacra küldött s később végrehajlotta szörnlyű tetét.

— **Szabóiparosok nagygyűlése.** A budapesti férfiszabóiparosok ma este a Kereskedelmi Csarnok helyiségében nagygyűlést tartottak, hogy szervezkedjenek a szabómunkások sztrájkmozgalmával szemben. Többek felszólalása után a nagygyűlés kimondta, hogy mindent el fog követni arra, hogy a munkásokkal békés megegyezésre jusson. De amennyiben a munkások részéről merev visszautasításra találának s akár általános, akár részleges sztrájk ütne ki, a mesterek szolidárisan kötelezik magukat, hogy munkát a sztrájk tartalma alatt sem műhelyben, sem házon kívül nem végeztesenek.

— **Holttest a dara között.** A Pesti Henger-malom Klotild-utca 6. számú épületében megdöbbenő lelete akadtak ma reggel. A második emeleten lévő daratisztóban, a darag-ütő-garabban, a dara között egy ember holttestére akadtak. Megállapították, hogy Stukász Ferenc gyári munkás az illető, a malom alkalmazója, aki létes állapotban belefeküdt a garabba s a lassan leolyó dara egészen eltemette. Holttestét az orvostani intézetbe vitték.

— **Anarkisták mozgolódása.** Barcelonából jelentik, hogy a rendőrség az utcákon elárvítottta az anarkista-plakátokat s erendelte a plakátok terjesztőinek letaróztatását. A kormány megtette a szükséges intézkedéseket, hogy elejét vegye a készülő zendülésnek. Cataloniában nyugtalanító munkás-mozgalmak keletkeztek.

— **Egy kivándorló családja.** Az utóbbi időkből veszedelmes csalóbanda dolgozik a fővárosban, amely különösen a kivándorlókra veti ki a hóját. Legutóbb Marczay József agárdi napszámos esett nekik áldozatul. Marczay e hó 2-án érkezett a fővárosba a keleti pályaudvaron. Amint kilépett a vasuti kocsiból, egy 25-30 évesnek látszó, alacsony, köpös, kopott ruhájú férfi szólította meg és kivaltatta, hogy Amerikába készül. Az illető barátságosan ajánlkozott arra, hogy a tapasztalatlan falusi ember dolgát eligazítja. Elvezette egy budai korszamába, ahol egy elegánsan öltözött úriember meg egy falusi gazdálkodó várta öket. Az elegáns fiatalember elmondta, hogy az apja Bécsben kivándorlási ügyekkel foglalkozik és őt azért küldte Budapestre, hogy a kivándorlókat hozza igazítsa. Felszólította Marczayt, hogy adja át neki a pénzt s az egész uton semmi gondja sem lesz a kivándorlással. A gazdálkodó kinevező ember is biztatta, hogy csak adja oda a pénzt, ő is úgy tett. A hiszékeny ember felültette egy bécsi vonatra, hogy az ottani állomáson majd várja az apja. Bécsbe érve tudta meg, hogy becsapták. Visszajött Budapestre s itt jelentést tett a rendőrségnek, amely most nyomozza a csalókat.

— **Megdörmált pénzeszekrény.** Weiss József újpesti ruhakereskedésében tegnap éjjel a falat kiaszták s a pénzeszekrényből 900 korona készpénzt és több értékes tárgyat ellopottak. A rendőrség reggel, mindjárt a kijelentés után megindította a nyomozást és még a délelőt folyamán elfogta a tettest Hlaványi Sándor rovvit muttu opészegéd személyében. A lakásán megejtett házkutatás során a rendőrség sok álcusot és lopott tárgyat taát Hlaványának.

— **A katonasor halottja.** Trencséből jelentik, hogy Pollák Lipót, szolgálatra behívott honvédpót-tartalékos: kétségbeesésében, hogy miattól ő katonaszkodni kénytelen, özvegy, keresétképtelen édesanyja odabaza éhezik, a honvédkönyvében golyót röpített szájába és rögtön meghalt. Tegnap temették nagy részvét mellett.

— **Vívó- és párbajszerekről** árjegyzéket bérmentve küld Tüller udvari szállító (Budapest, Váci-utca 35.).

FŐVÁROS

(*) **A főváros közgyűlése.** Puskapóros hangulat uralkodott ma a közgyűlési teremben és a városatyák annyira be elovalták magukat az idegeskedésbe, hogy a legjelentéktelenebb kéréseknél is szenvedélyes hangon tárgyaltak, közbé megerszetettek egy-egy csipős megjegyzés, mely után néha percekig tartó vihar kelt. Különösen a budapesti városi villamos vasut-társaság által létesítendő nyugdíjintézetnek alapszabály-tervezete körül kerekedett hosszabb eszmecsere, melynek folyamán a demokraták részéről átkiabáltak egy másik párhoz tartozó táborba, hogy: *A részbenyesek ne szavazzanak.* Halmos János polgármester, aki a közgyűlésen előökölt, közbeszólt, hogy ilyen kijelentésekkel ne terrorizálják egymást, akinek van részvénye, az végezze el a saját lelkiismeretével, hogy szavazzon-e. *Nekem nincs!* — mondotta harsogó kacaj közepette. Persze nem a lelkiismeretéről mondta, hanem a városi villamos vasut részvényeire.

A napirendet egy interpelláció e özte meg melyet Baró Henrik bizottsági tag intézett a polgármesterhez és ebben elpanaszolta, hogy több oldalról

érkezett már panasz, hogy a Magyar Villamosági Részvénytársaság többet számít a felelőkre, mint amennyit a tényleg fogyasztott villamos áramért járó összeg kifizet. Kérdi a polgármestert, van-e erről a visszájáról tudomása és hajlandó-e egy bizottságot kiküldeni az órák lefelvizsgálására. Az interpellációt kiadta a polgármesternek és ezután átérték a napirendre, melynek jelentékenyebb pontja csak a fentemlített nyugdíj-tervet és a pozsony—bécs közötti villamosra vonatkozó miniszteri leirat lelovasása volt. A budapesti villamos városi vasut részvénytársasággal kötött szerződés egyik pontja értelmében ugyanis a székesfővárosi vasut beváltása alkalmával a szolgálati szerződéseket, valamint a vállalat hivatalnokai, alkalmazottjai és s olgái javára létesítendő nyugdíjalapot átveszi, viszont a vállalat kötelezi magát arra, hogy a nyugdíjszabályzatot a székesfővárosi jóvábagvásával állapítja meg. A vasut-társaság ezen nyugdíjszabályzat létesítését tervbe vévén, az alapszabályok tervezetét bemutatta. A tanács az alapszabálytervezetet elfogadásra ajánlotta a közgyűlésnek. Simonovics Béla, Sümegi Vilmos, dr. Hecht Ernő, Pollácz Sándor és Springer Ferenc felszólalása után a közgyűlés eldöngta a tanács javaslatát azzal a módosítással, hogy utastársak a villamos társaság annak a pontnak lelovelére, hogy az időközben elbocsátott vagy kilépett alkalmazottak a nyugdíjalapra általuk időközben befizetett összeget visszajákják. A pozsony-bécsi villamosra vonatkozólag tudvalóleg a főváros felírt a kereskedelmi miniszterhez, hogy ne adja meg a vasut építésére az engedélyt. A kereskedelmi miniszter ma hosszabb leírásban közli a várossal, hogy nem látja helyesvalónak az engedély megtagadását. A közgyűlés a tanács előterjesztésére tudomásul vette a miniszter leiratát. Több jelentéktelen ügyet intéztek még el és ezzel a közgyűlés véget ért.

(*) **Az óbudai főter—köztemetési vasut.** A kereskedelmiügyi miniszter a ma érkezett leírátában tudatja a székesfővárosi hatóságával, hogy az Óbuda Főteről a köztemetési vezetők közüti villamos vasut közigazgatási bejárásáról fölvett jogkönyvet tudomásul vette. Kijelenti, hogy ezen az alapon hajlandó a további tárgyalások folytatására.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **Filharmonia.** A bécsiek most rendkívül nagyra vannak bücknek Anallal. Talán még Luernernél is jobban tisztelik. (De már a Girardi népszerűségét sohasem érheti utól.) Jólakatták babérral a halott Brucknert, kárpótlásul azért, hogy az előlöt még a kenyeret is sajnálták. Nemcsak fizikailag koplat a szegény Bruckner. Talán még kinosabb volt ránézve, hogy szellemileg éheztek; hogy teljesen magára hagyva és félreismerve vergődött hosszú esztendőknél. Egész férfikora nélkülözésben és honályban telt el. Csoda, hogy teremő leke nem fagyott meg végképp a rideg nyomortól és a még ridegebb közönytől. A dicsőség elkésett napugara csak akkor kezdett mosolyogni rá, amikor már lelte élete javát és átlete az aggkor küszöbét. Halála után pedig nemcsak hozzájutott a teljes elismeréshez, de valóságos rajongás vett erőt a bécsiekben, a ra ongásnak az a neme, mely elveszti a kritikai mértéket és a tulbecsülés végtelése esik. A félreértéssel zeneköltőt most a lokál-patriotizmus kaparítja magához és olyan nagyságot csinál belőle, aki egyenesen Beethoven mellett áll. Ösztínöknek kell lenniük még a balloal szemben is. Elfogatlan itélő Brucknert, a szimfonikus, nem állíthatja Beethoven mellé. Nagy és nemes tehetségét lát benne, igazi költőt, aki gyönyörű hangulatokat misterion illusztrált és akinek a komponáló-tudása is elsőrangú; de hol áll ez a tiszteletreméltó tehetség a Beethoven őseredeti lángeszétől? Az alkotás heve, az erő, a fenség, a nagy gondolatok határtalan gazdagsága, az a kolosszális regiszter, mely a harag és a fájdalom titanszerű kiörségeitől a játéki kollem isteni mosolygóságig mindent magába foglal: hol van ez a Bruckner szimfóniáiban? Teljesen csak annyiban hasonlít, amennyiben Bruckner is *kilenc* szimfóniát irt, mint az Erioka költője. Érték dolgában a különbség óriási. Es ezt a különbséget sohasem egyenlíti ki az idő, hiába jövedőtte meg egy osztrák zenekritikus, hogy ötven év múlva Bruckner zenéjét éppen úgy fogják tisztelni és élvezni, mint most a Beethovenét. Nem. Se ötven, se száz, se ezer év múlva. Az idő sok mindent rehabilitál, de a kisebb alkotóerőt sohasem teheti egyenrangúvá a legnagyobbal. Aki a filharmonikusok mai hangversenyén végrehallgatta az előzör bemutatott negyedik szimfóniát, az kétségtelenül hozzájárul ehhez az objektív fejtegetéshez. Bruckner ezt a művét romantikus szimfóniának nevezte. *Az erő magasztalására készült.* A természetet akarta festeni, mint Beethoven a pastorel-szimfóniában. Az első és a második tételben (allegro molto moderato és andante) a költő a maga borongó hangulatát rajzolja, amint jár az erdő sűrűjében és a zugó rengeteg édes magányában gyöngyigatja megsebzett szívét. A harmadik tételben (szekrő) vidám vadászokat illusztrál, akik hangos kürtszóval vonulnak át az erdőn, majd pihenőt tartanak valahol és falusi leányokkal lassu keringőt lejtenek. A negyedik tételben (finále) vihar köze-

ledik. Tompán dörög az ég, szél süvölt át a fákon; messziről bűg a távozó vadászok kúrtszáva. Nőttön nő a zivatar, míg végre tombolva kitör; de a hirtelen jött vihar hirtelen el is száll és a morgó égháborút újra esőnd és nyugalom váltja föl. Ebben a szimfóniában a költő a maga egyéni fájdalomát megkapó szépen fejezi ki és az erdei hangulat testésében is kiváló poétának bizonyul, — de az egész még sem hat ránk a reveláció erejével; ninos meg benne az individuális nagyság és ninos meg benne a természet szent misztériuma; ninos meg benne az, ami Beethoven hatalmas koncepcióiból árad át a hallgató lelkébe. — A mai hangverseny még egy újdonsággal ismertetett meg: *Mackenzie* Skót rapszódijával. A szerző — Londonban élő gazdag ur — Burns Róbert három különböző verséből vett strófákkal illusztrálja zenéjét. Az első tétel harcias, a második szerelmesen epedő, a harmadik pakosban vidám. Különös eredetiséggel egyik sem tűnik ki, de az egész tetszetősen van hangszerelve és az utolsó résznek a skót nemzeti ritmus ad bizonyos népies bájít. (De a Burns verseiben több a zene, mint ebben a skót rapszódijában.) A közönség zajosn tapsolta *Kurz* Zelma asszonyt, a mai hangverseny közreműködőjét, a bécsi opera tagját, aki orkeszterkísérettel ariákat énekelt Ernániból, és a *Figaro* lakodalmából, majd német dalokat különböző szerzőktől. Pompásan iskolázott szopránja legszebb és legérceesebb a középkorokban; fölfele néha bizonytalanul válik és a koloratura magas fokain egy kissé disztonál. Sokan csodálkoztak azon, — és méltán — hogy a kiváló bécsi énekesnő Ernáni-féle avult operáriákkal áll a budapesti közönség színe-java elé. Bruckner és Maekenzie művein kívül még a Bach-Abert-féle Preludium és fuga volt műsoron. A filharmonikusok *Kerner* István vezetése alatt ezt is hiba nélkül játszották. (d. e.)

Takarodó. A szenzációs siker után, amely tegnap *Beyerlein* drámáját a *Vipszinházban* fogadta, előrelátható volt, hogy a mai második előadásra is zsúfoltság megtelik a nézőtér. Ez meg is történt és a közönség teljes mértékben csatlakozott a bemutató halgatóságának véleményéhez, amely a legkedvezőbb sorsot biztosította a *Takarodónak*. A fokozódó hatás, amely az egyes felvonások végén tegnap is tapasztalható volt, ma még erősebben nyilvánult és az előadók összesen vagy harmincszor hívták ki. Leghatásosabb benyomást ma is a harmadik felvonás nagy törvényszéki jelenete keltette, amelynek izgalmas fordulattal visszafotótt lélegzettel leste a halgatóság. A *Takarodó* most már hosszabb ideig megszakítás nélkül fog estéről-estére színe kerülni.

Nyitlér.

KLEINOSCHEG-SEC
 első minőségű pezsgő.
Kleinoscheg Testvérek
 os. és kir. udvari szállítók
 pezsgő pincéi BUDAFOK.

Igazi urinő arcának ápolására sohasem használ másit, mint a *Keiferer-féle AKÁCIA-szappantestvérek*, n. m.: AKÁCIA-AROKRÉM 2 korona, PUDER 1 korona, SZAPPAN 1 korona. Kaphatók Európa és Amerika minden nagyobb városában. Magyarországon főként: Budapest, KÖRÖNY-GYÓGYSZERTÁR. Kálmán-tér.

(Az e rovat alatt közöltetnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Legujabb.

Az orosz-japán háború.

London, március 9.
 A *Reuter*-ügynökség jelenti *Tokióból*, hogy a japán hadihajók mult éjjel a talienvani erődöket bombázták és azután megtámadták Port-Arthurt.
Tokio, március 9.
 Egy ideérkezett jelentés szerint a koreai katonák Andcsu és Sukcsön mellett csak gyenge ellenállást fejtettek ki az oroszokkal szemben. Igen valószínűnek tartják, hogy a Vladivosztkóból távozott japán hajóraj a Poszet-öbölben orosz hajókra bukkant és ezeket ott harcra kényszerítette.

Pétóvárá, március 9.
Runicov kapitányt, a *Varjag* cirkáló eddigi parancsnokát kinevezték a cár szárnysegédévé.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **A soproni bankbukás.** Ma kezdte tárgyalni a királyi Kuria *Sellyey* Sándor elnöklésével a soproni építő- és földhitelbank panamája, amely annak idején országos feltűnést keltett s a vezető férfiak elítélésével végződött. A semmiségi panaszok tárgyalása több napig ad dolgot a legfelsőbb bíróságnak, ahol *Tanocska* István bírósági elnöke előadja.

TÁVIRATOK

Bécs, március 9. Ottó főherceg ma este Monte-Cariból ideérkezett.

Páris, március 9. *Berry* nemzeti konzervatív képviselő értesítette a hadügyminisztert, hogy meg fogja interpellálni azért, mert *Fournier* volt szocialista képviselőt kinevezte a polytechnikai főiskola tanárává.

Uralkodók találkozása.

Róma, március 9. Megerősített nyer, hogy *Vilmos* császár és *Viktor Emánuel* király a messinai vizszen találkoznak, még pedig alkalmasint március 25-ikén. A messinai tengerszorosban egy német és egy orosz hajóraj fog gyakorolozni.

Cseh-német torzalkodás.

Prága, március 9. Ma este ismétlődtek a Grabenen a csoportosulások. A tömegben sok diák volt egyélti színekben, nagyszámu cseh diák, és leher-piros kokárdákat viselő fiatal leányok. Este 8 óra felé a tömeg ezekre rugott. A tömeget a Vencel-térre szorították és a Grábert a rendőrség elzárta. A Wasser-gasseban a rendőrség őrszobájának ablakait beverték, ugyszintén a szomszédos lóutógyűjtőhely két ablakát. A tüntetők egy része a német színház elé vonult, másik része a Jungmann-strassén át a Grand-Restaurant elé vonult és ott betört egy ablaktáblát és a szemben lévő ház egy nagy üvegtábláját. A rendőrséget kódbózsokkal fogadták. Három rendőrt eltaláltak a kövek. Összesen 9 letartóztatás történt.

A belgrádi nagy sikkasztás.

Belgrád, március 9. Ma volt a bírósági tárgyalás dr. *Petronjevics* Milos, Sándor király volt kabinetfőnökének bűnpérbén, akit a szerb állam ügyésze, *Zsivkovits* ügyvéd azzal vádolt, hogy *Theodorovics* Velimirnak a szerb államra hagyott vagyonából a hagyatéki rendezése alkalmával 58.808 frankot sikkasztott. A védelem kimutatta, hogy *Petronjevics* a fenti összegből 28.000 frankot *Catargiunak*, Sándor király rokonának, 9000 frankot román ügyvédeknek és 2450 frankot bizonyos *Schuster* Terézia müncheni lakosnőnek, összesen tehát 39.450 frankot Sándor király megbízásából kifizetett. Erre nézve bemutatott a nyugtakat. *Petronjevics* kijelentette, hogy a fennmaradó összeget Sándor király megbízásából bizalmas óelokra különböző egyéneknek fizette ki, amiről nyugtái is vannak. Ezeket azonban csak Sándor király jogutódainak kiváságára mutathatja fel. És senki más nem hatalmazhatja fel őt, hogy megszerje a titoktartást, melyet az elhunyt király az összeg hováfordítása tekintetében parancsolt. *Petronjevics* e szavakkal végezte védelmét: Miután nem voltam oly szerencsés, hogy június 21-én szeretett királyomért életemet feláldozhattam, kész vagyok ma érte odaadni becsületemet. A bíróság *Petronjevics*et 2 évi fogságra, a polgári jogoknak 1 évre való elvesztésére és 48.000 frank megfizetésére ítélte. Az indoklás kifejti, hogy *Petronjevics* mint a szerb állam meghatalmazottja járt el és nem mint Sándor király megbízottja.

Belgrád, március 9. A semmitűzők helyét adott *Todorovics* Velimir volt belügyminiszter panaszának, akit *Petronjevics*hez hasonlóan sikkasztással vádoltak, még pedig 96.000 frank összeg erejéig és úgy döntött, hogy a szerb állam ügyésze által emelt vád alaptalan.

A jessuiták Németországban.

Berlin, március 9. A szövetségi tanács tegnapi ülésén elfogadta a képviselőháztól hozott törvényjavaslatot az 1872. július 4-iki, a jessuitarendről szóló törvény hatályon kívül való helyezésére vonatkozólag.

Berlin, március 9. A jessuita-törvény 2. §-ának megszüntetése és törlése nagy meglepetésként hatott. A kormány a legnagyobb titokban tette meg reá az előkészületeket és sikerült is mindvégig megőrizni a titkot. A jessuita-törvény 1. §-a, mely megtiltja a rendnek a Németországban való telepedést, továbbra is érvényben marad.

A renitens hadsereg.

Nantes, március 9. Az ellen az öt, 116. gyalogezredbeli tiszt ellen, kik megtagadták a ploermeli kongregacionalisták erőszakos eltávolításakor az engedelmességet, megkezdtek a hadbírósi eljárás.

Való az a hír, hogy De la Rivière dandártábornok, valamint a 116. ezredbeli ezredes és löhadnagy elhelyezése összefüggésben áll ez eseményvel.

A német hadügyli vita.

Berlin, március 9. A birodalmi gyűlés folytatta a katonai költségvetés tárgyalását. Krücher védelmezi a tisztikart a gigerliség szemrehányásával szemben. Vannak ugyan itt-ott gigerlik, de tapasztalatból tudja, hogy ezek is becsülettel meg tudnak harcolni, ami szintén tiszteletreméltó tulajdonság. *Böckler* cáfolja azt a panaszt, hogy a zsidókat nem nevezik ki tisztekké. Nem egészen alaptalan az a panasz, hogy a tisztikart túlyomó részben nemesebből áll, de meg kell gondolni, hogy a tehetség örökletes, így tehát a nemesekre áöröklődik a katonai tehetség, épp úgy, mint a zsidóknál az üzérkedési tehetség. *Bebel* hangsúlyozza, hogy ninos párt, mely a keresztény ideá okat melegebben képviseli, mint a szociáldemokrácia. (Hangos derűlttség.) Krisztus zsidó volt atyja és anyja révén és a szentírás szerint. A kereszténység és a zsidóság elválaszthatatlanok. Annál eltérőbb és megvetendőbb az a törekvés, hogy ezt az összekötést el ne ismerjék. A szónok így végi: Csináljanak, amit akarnak, de tőlünk többé nem szabadulnak.

A balkáni helyzet.

Konstantinápoly, március 9. *Mitrovic*ából jelentik, hogy *Semsi* basa ötmentik az ottan levő 18. nizamhadosztály parancsnokságától és a hadosztályt egyelőre az 5. nizamhadosztály alá rendelték. *Semsi* felelősségével az albán elgédeltlenkedők kiváságának tettek eleget, kik vérbosszút fogadtak *Semsi* basa ellen.

Közzgazdasági táviratok.

Bécs, március 9. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) Eladott buza tiszavideki 9.15—9.55, búnsági 8.65—9.20, mosoni 8.75—9.20 K. *Rozs* tó: felvidéki 7.05—7.20 K., pestmegyei 7.05—7.25, déli vasúti 6.85—7.20 K., magyar tengeri: 6.85—6.— K., magyar zab 5.95—6.55 K., váogától 7.— korona.

Bécs, március 9. (A *Lupaesti Napló* tudósítójától.) A *széchenyi* magánforgalomban a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 630.— Magyar hitelrészvény 738.50 Angol-Osztrák bank 279.— Bécsi bank-egyesület 504.— Union bank 517.— Lánderbank 419.— Osztrák-magyar államvasút részvény 630.— Déli vasút 76.50 Kibavólyi vasút 403.— Beszanyugat vasút részvény —.— Dobányrészvény —.— Rimamurci vasút 315.— Alpezi bányászrészvény 455.50 Májusi járadék 395.50. Magyar korona járadék 96.55. Osztrák koronajáradék 96.95. Lombard 120.50. Török sorjegyek 117.53. Német: bircsani márcs 117.52. Napoleondó 19.07.

Berlin, március 9. (A *Gabonai* szöveg.) Buza májusra 175.25 márka (1030 korona), júliusra 176.25 márka (1038 korona). — *Rozs* májusra 138.50 márka (813 korona), júliusra 141.50 márka (831 korona). — Zab májusra 181.— márka (769 korona), júliusra 184.75 márka (791 korona). — *Tengeri* amerikai mixed májusra 114.— márka (649 korona), júliusra 114.50 márka (672 korona). — *Spirituusz* 70 márka (árólyam 117.20 korona per 100 márka.) Irányzat: bágyadt. Idő: enyhe.

Berlin, március 9. *Esti forgalom!* 4%-os magyar aranyjáradék —.— Magyar koronajáradék —.— Osztrák hitelrészvény 198.— Osztrák-magyar államvasút 134.75. Déli vasút 13.50. Beszanyugati vasút —.— Kibavólyi vasút —.— Orosz bankjegyek kézpénz 216.20. Busenchiebrai —.— Orosz bankjegy —.— (Ultimo.) Lombard —.—

Frankfurt, március 9. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) *Arólyamok* januárja. *Esti forgalom* Osztrák hitelrészvény 198.20. Német bank —.— Disconto 181.70. Berlieni tőrszekedemi bank —.— Gelsenkircheni —.— Harpeni 187.50. Laurakohé —.— Olasz járadék —.—, Hibernia 187.20. Az irányzat nyugodt.

New-York, március 9. (A *Terményföldes.*) *Zárhat.* *Gyapof:* New-Yorkban helyben 16.65 (15.25). Márc-ra 16.12 (15.60). Juniusra 16.40 (15.81). New-Orleansban helyben 15.95 (15.45). — *Peroleum:* Stand white New-Yorkban 8.75 (8.75). Stand white Philadelphianban 8.70 (8.70). Refined in Cases 11.45 (11.45). Credit Balances at Oil City 1.74 (1.74). — *Zav:* Western steam 7.60 (7.70). Rohe és Brothers 7.60 (7.60). — *Tengeri irányzata* gyenge. — Májusra 56.5/8 (58.5/8). — Júliusra —.— (—.—). — Szept-re —.— (—.—). — *Busz* irányzata állandó. — Píros ószi helyben 102.— (101.—). — Máj-ra 93.5/8 (97.—). Jul-ra 94.5/8 (93.5/8). — Aug-ra —.— (—.—). — Szept-re —.— (—.—). — *Gabona* szállítási díja Liverpoolba 1.1/8 (1.1/8). — *Késo:* *isip* Rio T. sz. 6.9/16 (6.9/16). — Márc-ra 5.05 (5.10). Jun-ra 5.40 (5.40). — *Luzs:* Spring Wheat clears 4.20 (4.20). — *Cukor:* 2.15/16 —.— (2.15/16 —.—). — *Ón:* 28.— (28.—28.25). *Bás:* 12.50—12.75 (12.50—12.75). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelölik.)

Chicago, március 9. (A *Terményföldes.*) *Zárhat.* *Busz* irányzata állandó. Máj-ra 94.5/8 (91.5/8). Jul-ra —.— (—.—). — *Tengeri* irányzata engedő. — Májusra 53.0% (53.0%). — *Zav:* Májusra 7.30 (7.32). Júliusra 7.45 (7.47). — *Szalonna* short clear 7.43 (7.43). — *Szécsés:* Júliusra 14.— (14.10). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelölik.)

REGÉNY

A VIKTÓRIA-REND VITÉZE

(40) ANGOL REGÉNY

Írta: Mrs. ALEXANDER

Sir Róbert elutazott Londonba. Feleségének még sohasem hiányzott ilyen keservesen. Erős várak tekintette férje hűségese szerelmét s az ő kedvéért megfogadta, hogy bátran elvisel mindent s hogy lehetőleg kevés alkalmatlanságot okoz majd neki.

A szobaváltoztatás s hogy a háznak más részébe került, nagyon jól hatott a gondosan ápolott betegre, akit továbbra is földerített sir Róbert ígérete, hogy az ő dolgában értekezik a katonai hatósággal.

Három nap múlva azután, hogy Hugót a földszintre szálláolták, bocsátották csak be hozzá Margitot.

— Tegnap jöttem volna már — mondotta Margit s széket tolt a pamlaghoz, amelyen Hugó feküdt — de nagynémem kívánta, hogy otthon maradjak, mert az őgrófné megígérte látogatását úgy lunch és uzsonna közt. Két esztendője már, hogy nem volt Carefordban. En és nagynémem... ugyan nem vagyunk nagyon jó viszonyban egymással, éppen most — Margit kissé hamisan elmosolyodott — de amennyire csak lehet, kerülöm, hogy megbántsam.

— Helyesen cselekszel. Engedményeket kell tennünk neki. Nem csodálom, hogy bosszankodik azon, hogy ilyen szerencselovagot választottál... ami cseppet sem szerencsés! Ugy-e, Uppingham őgrófné gondolod?

— Természetesen! Nem igen dobálódzhatunk ugy az őgrófnékkal.

Bizony nem! Levelet kaptam tegnap az őgrófné fiától... tőle meglepően hosszú volt a levél. Hát is tettem... A másik szobában hagytam. De nem baj. Roppant szertartásos irás, tele kegyes jóakarattal és jókívánsággal gyors felgyógyulásom iránt. Londonban van s reméli, hogy beosztják egyik rokonához, akit alkirálynak neveztek ki Írországnak. Azt mondja, hogy meg is látogatna, ha nem hajszolná most a rokonait. En bizony nem vágyakozom rá.

— Mulaságos ember és társasági, de nem megbízható.

— Kaptam aztán még egy levelet, amelynek szívből örültem.

— Kitél, Hugó?

— Egy kedves ígérő asszonytól!

— No ez gyanus — kiáltott föl Margit, — s tetteled duzzogással ráncolta össze homlokát. — Nevezd meg azt a bozalmas teremest!

— Régi barátom, Macnabné! O'Grady elmondta, hogy ő Macnabné és a doktor sokszor kérdésközpontok táviratban högylétemről. Most, hogy engedelmet kaptak arra, hogy írhatnak nekem... Macnabné rögtön élt is az alkalommal. Megmutatom a levelet... egészen büszke vagyok rá. Milyen szerencse, Margit, hogy nem a jobb karom sérült meg! De azért az is gyönges, s általában gyönges vagyok! Hanem azért mégis be tudtam ide jönni haloszerűből Callaghan segítségével. Nagyszerű fia ez az én ir szolgám. Bele is fáradtam a nagy sétába. Ha menni akarnál, nem is tudnálak visszatartani, hogy egy pár csókot kapok is most... Nem oskólnál még jószándóbol? Most te vagy az erősebb, légy hát könyörületes és nagylelkű gyönyörűségem... és add meg azt, amit nem vehetek magamtól!

Margit kezével rátámaszkodott a pamlag támlájára s megoskóolta a szemét, homlokát... s engedve Hugó gyöngéd ölelésének lejjebb hajtotta a fejét, majd ajkán csókolta.

— Milyen jó vagy, szerelmem... szívem gyönyörűsége! Hogy tudok majd elszakadni tőled!

— Ne is beszélj arról a borzasztó időről — felelte Margit kissé elhalványodva. — Hála istennek, hogy eljöhettek hozzád s láthatlak! Nagynémem a kancelliárral fenyegetett. Tudom, hogy sokszor irt gyámjaimnak, Rupert lordnak és az ügyvédjének, de mindaddig még nem üzentek hadat.

— Ah!... lady Stapyton, — kiáltott föl Brown, aki pamlagjáról az ajtóra látott. — Most mondja éppen Margit, hogy elkerülte a bebörtönözést és a kancelliar egyeb zsarnokságait. De lady Hazelhurst azért tovább is hatalmasodik.

— Ejnye Margit, de sajnálom, hogy nem jött el tegnap, legalább beszélt volna a generállal, mielőtt Londonba utazott. Milyen halvány maga, kedvesem! Csak nem léstettkette a nagynémje? — kérdezte lady Stapyton, aki kissé későn hagyta oda szobáját, hogy megtegye rendes látogatását Hugónál.

— O, dehogyl! Nem ijedek meg én olyan könnyen, különben is fegyverszünetet tartok, amíg Hugó itt van. Mennyivel jobb színben van már!

Csak a haját kellene lenyírni — s amint Margit rámutatott Hugó aranyfűzőre dus fűrtjeire, tekintete megakadt Hugótól kapott gyűrűjén.

— Nézzé csak, lady Stapyton — mondotta Margit — milyen szép régi gyűrűt kaptam Hugótól!

— Nagyon szép gyűrű.

— Ennek a gyűrűnek még hozzá valami története is van, amelyet elmondok majd egyszer kegyednek — szolt Hugó.

— Belül fölirat is van — vetette oda Margit.

— Sempre l'istessé! — kiáltotta meggondolatlanul lady Stapyton.

— Honnan tudja? — csudálkozott Margit tágra nyit szemmel.

— O, alaklőr tudom, hogy olasz gyűrű s ezekben gyakori ez a fölirat... Ne vegye le az ujjáról, kedvesem. Legyen jó talizmánjuk mindkettőjüknek. Aztán kis várta ügy folytatja: — Sejttem, hogy lady Hazelhurst tanácsadó megfontolt férfiak, akik több sikert várnak attól, ha az idő és távollét hatására bízzák nagy bölcsen a dolgot, semhogy nyíltan cselekedjenek s ezért maradnak szépen csöndben.

— Milyen kellemetlen lehet nekik az én felgyógyulásom; — kiáltott föl Hugó, — azt hiszem, hogy a megtestesült csapás vagyok az ő szemükben.

— Örülnek még majd, ha megbarátkozhatnak önnel! — mondotta jóslóan lady Stapyton.

Margit szabadságot vett magának, hogy tovább maradjon a szokottnál. S csakugyan egészen beesteledett már, amikor jelentették, hogy megérkezett a koesi, amelyet lady Hazelhurst küldött érte. Ez boldog nap volt.

Lady Stapyton együtt dolgozott Margittal és Valival Brown szalonjában. Hugóban az újjáébredt élet édes ereje pezsgett, valóságos földi paradísiomban érezte magát, ahova visszatért a halálból. Margit, akihez az első pillantástól kezdve delejes ár kötötte, életének életo, énjének a lelke volt. Határtalanul bizott benne s hogy a jövő csak verőfényt és virágot hozhat. Csak... csak adná meg neki a jó Isten, akiben annyira bizott, azt a szerencsét, hogy valami jó alkalom kínálkozzék arra, hogy kiűntethesse magát és méltóvá legyen arra a csudálatos sorsra, amely vár rá.

Miután sir Robert tudatta szerencsés megérkezését, néhány napig nem jött tőle értesítés. Csak később írhatta meg lady Stapytonnak az ügyvéddel való tárgyalását.

Az öreg Marchmont szerencsére visszatért a városba s nagyon érdeklődött a generális közlése iránt. De egyelőre nem mondhatott véleményt, mert ez esetben nagyon erős bizonyítékokra volt szükség.

Az iratokat mind ott hagytam Marchmontnál — folytatta sir Robert — ő majd alaposan megvizsgálja az ügyet. Prestont is fölkerestem, aki megállapította, hogy meddig várnak Brownra. Holnap hazautazom, s otthon maradok, amíg Marchmont nem hi magához. Szeretném, ha kilesné az alkalmas pillanatott arra, hogy följár a valóságó Brownnak. Kérdez meg O'Gradyt, hogy elég erős-e már a beteg néhány izgató részlet meghallgatására.

Lady Stapyton sokáig eltűnődött ezen a levélen. Vágyakozott is rá, de rettegett is attól, hogy lelkét a fia előtt föltársa. Vajjon hogy fogadja majd vallomását! S mit gondol majd Valéria!

Szerda következett arra a napra, amelyen a levél megérkezett, s szerdán látogatta meg rendszeren O'Grady a betegét. Gyönyörű, hívós reggel volt, s gyenge der fehérlett a gyepen.

— Ideje már, hogy a készülődésekhez fogjak — kiáltott föl Brown, aki most már segítség nélkül ment az ablakhoz. — Roppant gyorsan erősödböm, s ennél jobb időben nem is utazhatnám Indiába.

— Csak ne olyan hevesen — mondotta lady Stapyton s egy darab fát tett a tüzre. — Hívós van ma!... Nem ebédelhetne már velünk? Sokkal erősebbnek látszik.

— Szívesen, de kérdezzék meg előbb O'Gradyt, bizonyosan eljön ma.

— Nézzék csak milyen édes kis apróság! — kiáltotta Vali, s egy helyes kis kolyókkutyát hozott be a szalonba. — Nerissa kolykeiből való. Hisz ismeri az uszkarunkat, Brown ur? Mennyire szereti és gonozza a kicsinyeit!

— Hja, az anyai ösztönl — felelte Brown s kezébe vette az állatkát.

— Megjött a doktor, koesizörgést hallok — kiáltott föl Vali s a következő pillanatban jelentette is az inas.

— O'Grady, doktor ur!

— Na, ma dicseretet kapok — örvendezett a vidám doktor — elhoztam jó barátját — aztán felig odafordult a vele jött zömök urhoz, akinek élénk, pislogó, fekete szeme és őszbecsavarodott haja volt. It van Macnab, eljött magához látogatába.

Brown föl pattant a pamlagról, hogy üdvö-

zölje volt gyámját. De Macnab ott állott mozdulatlanul, szeme rászegződött lady Stapytonra, ámulatában majdnem eltátoita a száját s a csodálkozás félig elfojtott kiáltása röppent el ajkáról.

Lady Stapyton talán egy másodpercre nézett szembe vele, majd tiltakozó mozdulatot tett egyik kezével s előrebukott.

O'Grady felkapta. Macnab is a segítségére sietett s Hugó pamlagára fektették az ájultat.

XXV. FEJEZET.

— O, anyám... anyám!... — sikoltott Vali s rémtületeben odaugrott anyához. — Ugy-e nem halt meg!... Mondjak kérem, nem halt meg?

— Éppoly kevéssé, mint magácska! — felelte O'Grady. — Rögton eszméltre tér majd. Azt hiszem, jobb volna, ha önök — s rámutatott Brownra és Macnabra — kimennének. Nem jó, ha idegeneket lát, amikor fölcsúdik.

— Kérem a karját — szolt Brown Macnabhez.

Hugó elsápadt, amikor jóságos háziasszonya hirtelen elájult, részvételtjes pillantást váltott Valival, aki remegve állott mozdulatlan anyja mellett.

Bementek a szalonba. Macnab csak halgatott, de sötét komolyság borította el besületes, szögletes arcát.

— Ez nagy baj! — mondotta Brown. — Pedig azt véltem, hogy lady Stapyton vidámabb és egészségesebb mostanában. Nagyon kimerült a virrasztástól. Nem is mondhatom el, hogy milyen jó volt hozzám! Nem mint új ismerős, hanem mint anya bánt velem.

— Mondhatom, gyönyörködve látom, hogy sokkal jobb színben vagy mintsem vártam! — mondotta Macnab szárazon, s megfogadta magában, hogy vigyáz a szavaira, amig ki nem puhatója a helyzetet, aztán így folytatta: — Nagy veszedelemben forogtál! Csuda, hogy megmenekültél. Annyi bizonyos, hogy kényelmes helyre kerültél. Honnan ered bizalmas barátságod ezekkel az emberekkel?

— Elmondtam már, hogy sir Stapyton Róbert ezredében jutottam első sikoremhez...

— Tudom, tudom — szolt közbe Macnab, de a férj kedvencét nem szereti mindig a családjá is... ámbár ebben az esetben kérhető s keserűen mosolygott.

— O, dehogyl! Lady Stapyton ugy látszik kissé megkedvelt, mert nagyon szívesen befogadott, amikor a parkjuk közelében megbesélttem. — Igazán! A feleségem szörnyen aggodott miattad s éppen ugy az ő megnyugtására jöttem ide, mint a magam kedvéért... Ugy látszik, hogy a lady megijedt tőlem!... Mondd csak, mi a lány neve?

— Azt hiszem. Recz. Hires énekesnő volt.

— Ah! Találkoztunk már valahol egymással. Remélem, csak nem volt kellemetlen neki a látogatásom!

— O, már miért lett volna kellemetlen.

Bizalmasan elbeszélgettek, de Brown ugy találta, hogy jó barátja kissé szórakozott. Küönben Hugó elhatározta, hogy életének legfontosabb mozzanatát mélysegen elrejtji s ez erősen zavarta bizalmasságát, amikor más egyébről beszélt is.

Brown izgatottsága egyre fokozódott. Vajjon eszméltre tér-e haláliszéri ájulásából lady Stapyton. Arcának fájdalmasan ijedt kifejezése mélyen meghatotta.

— Meg kell kérdeznem, hogy jobban van-e már lady Stapyton! — kiáltott föl végre Hugó.

— Csak ne erőlted magadat — mondotta Macnab — most, hogy járkálni kezdesz. Csöngezz inkább. Magam mennék de, de... — elhallgatott, nem akarta megmondani habozásának az okát.

Tekintetük találkozott, s mindegyikük tisztában volt azzal, hogy valami titok lappang a hirtelen ájulás mögött.

O'Grady belépése megszakította a kinos csöndet.

— Fölésmélt — lelkezett O'Grady — csak kissé kábult még. Beviszszük majd a szobájába. Nem tetszik nekem ez a roham... gyenge a szíve! De bájós teremest s olyan jó, mint a színarany. Nagyon bosszantja a dolog, maguk miatt is. De most már semmi baja sincs. Szegény Vali kisasszony borzasztóan megijedt, édes, jó leány! Csak fölvettem gondosan a ladyt, aztán visszajövek önökhez. Ugy-e nagyszerű kurát végeztem ezen a fiun? — s megvergette Brown arcát. — Lassan majd csak talpra állítjuk... azt hiszem, két-három hét múlva utazhatik. S O'Grady elrohant.

— Ugy-e örülnek ennek a hírek? Képzem, hogy gyötördöttél, hogy el kellett ha/asztanod utazásodra.

— Valóban gyötörödtem. De most már remélem, hogy még tovább is várnak reám, hogy sir Robert érdekében meglátogattja a lovasórség egyik magasrangú tisztjét.

(Folytatás következik.)

Szerkesztői üzenetek.

Késirátokat nem adnak vissza.

Sáros-Plavinsza. 1. Erre nincs külön rendelkezés. 2. Ha a föltételeknek meg tud felelni, bizást vállalkozhat. 3. Trója helyét Sohliemann úgy határozta meg, hogy nyolcvan stádiumnyira a Hellespontustól, az Iadagey aljában, a Szkamandrosz és Szaimoisz közt fektett. Elpusztulását Homérosz megemlékez az Illiászban és az Odüsszeában. 4. Kínai falnak nevezik a Peking körül vont 29-9 kilométer hosszú, 13 méter magas és feül 11 méter széles falat Sorsjegyeiről legközelebb. — Előző: 6 sa. A teadolyt kezelésére vonatkozólag dr. Kövesligethy Radó egyetemi tanár (Budapest VII., Csömör-ut 62.), a grafitról pedig dr. Szerényi Hugó főgimnáziumi tanár (Budapest VII. kerületi főgimnázium) ad készséggel ívlivágólistát. 2. Merőben egyéni ívlivágás dolga. — Brevosa. Nem helyes. Így kell mondani: Évi kamatait jótékony célra fordítja. A magyar lehetőleg kerül a szenvedő alakot. Sorsjegyeiről legközelebb. — P. M. Jelentés az, hogy a költői tehetség vele születik az emberrel. Poeta nascitur: a költő születik. — Cs. Gy. Sárvár. A miniszterelnökséghez omeze kérvényt. — Sz. A. Budapest. A pólai os. és kir. kikötői tengerügyi hivatal közli a föltételeket. — L. J. Pozsony. Az illetékes pénzügyigazgatóság közli a részleteket. — E. J. Szempcz. Ütemestri vizsgálóhoz az előirt szakképzettségen kívül négy elemi osztályról szóló bizonyítvány is elég. A képesítő vizsgát a kerületi királyi felügyelőmőrmük jelenlétében, az államépítészeti hivatalfőnök vagy helyettesének és a hivatal egyik tisztviselőjének közreműködésével tartják meg. — B. L. Budapest. Már megintültük hogy nem üti meg a mértéket. — K. B. I. Posta- és távirásgeidtszi tanfolyamot Budapesten minden évben, a postaigazgatóságok székhelyein szükség szerint tartanak. A tanfolyam hat hónapig tart. Kérvényt az illetékes pénzügyigazgatósághoz nyújtja be. 2. Ama bizonyos incidensre vonatkozólag nincs illemszabály. — W. J. Turóc-Szent-Márton. Lehet kereskedelmi iskolai szaktanár. A másik kérdést nem érjük. — K. S. Baja. Püspöky Gracián (Budapest, IV. Koronaherceg-utca 9. szám) készséggel ad ebben utbaigazítást. — L. Az arboró hámalszása bozótka, pörösen, szepők és májoltoknál szokások. De hasznát az arboró egyéb tisztatlanságánál is. Ez az eljárás a bőrhámot teljesen leválasztja fájdalom és utóhatás nélkül és úgy történik, hogy a felhám lehámlása után helyébe sima felület, hiszta és üde arboró lép. — M. J. Ungvár. A rabbiépző intézethe való belépéshez négy gimnáziumról szóló bizonyítvány és a héber nyelvbeli való ívlivételi vizsga szükséges. — Babonban. Garaj János írta. — E. A. Ibsen Mire jeltámadunk című regényének magyar fordítása lapunk 1900. januári számaiban jelent meg. — E. J. Országos Földhatalmetzet: Budapest, V. Bályány-utca 7. szám. — F. L. (Kiváncsi.) A Toussaint-Langenscheidt-é levezérszerűi oktatás révén a legrovidebb idő alatt megtanulhatja. A Sraub-féle a leginkább használatos. — B. I. Jog van rá, de nem valószínű. — E. M. Amennyiben az illetékes levélváltó köztelessége az ex-lex útebe esett, nem fizet bírságot. — G. I. 26. Az adóelőlet terheli a bejelentés kötelessége. — Z. G. Sa nálunk, de vállalatok megbízhatósága feül nem adhatunk információt. — Madarás. A levélgyűjtő szekrény lezáására nincs ok. A postaigazgatóság kéreésekre választást is ezen. Sorsjegyeiről legközelebb. — E. I. Naaszombat. Abrányi Emil Márciusi dalok című füzeté a Magyar Könyvtár sorozatában jelent meg. Bármely könyvkereskedésben 30 fillérré megkapja. — A. E. C. Ha le vannak bélyegezve, behozhatók. — N. Gy. Treilort Agoston és gróf Csáky Albin minisztersége idején volt államtitkár. — E. I. Felsőszeli. I. Kierikális hajlandósága. 2. A földművelésügyi miniszteriumnál tegyen kérdést. — 272359. Komoly elmélyedésre való, magvas tanulmány. A közlés mértékét azonban nem üti meg. — Nyir-ösatolyi előzetes. A törvényeséknél adandó be a kereset. Tanácsos ügyvédet megbízni a képviselőletével. — Ersti. Az anyai kötelesség mindennél szentebb és mindennél hata masabb. Ha ennek teljesítését egy más érde akadályozza — bár legtöbb eszeiben a kettőt össze lehet egyeztetni — akkor minden más kötelességnek háttérbe kell vonulni az anyaság kötelessége elől. — H. H. Kis-Léta. 1905-ben kerül sor alá. Arról az eshetőségről szó sem lehet. — V. E. Nem szokták visszaküldeni. — W. M. Lemes. A nacionalisták hatalmi pressziójukkal halójukba kerítették. — Vanna. Egy kis félreértésből keletkezhetett az egész. Talán valami olyasfélélet létezőt vagy képzelt, hogy ön az ő rovására valakit kellett volna kiütnetelt. Talán e miatt nehezelt. De ennek nem ilyen udvariatlan formában kellett volna kifejezést adnia. Lehet, hogy észrelet és megbánja. Mindenesetre ő tartozik jóvátételt a hibáért. — A sárt kártya. Jó dolog, de túlteng benne a tájéztolás (az ilyenből, mint a sóból, egy csipetnyi elég), aztán mégis csak egy anekdóta az egész. Jobbat várnunk. — S. J. Győr. Ilyen magántermesztői ügyekről a legjobb akaratil sem tudósítatunk. — M. J. 42. Kapthat engedélyt. — Egy anya. A büntetőbírósnágnál keressen elégtételt. — Hajfösts. Az egyelően ártalmatlan hajföstsémd az ugynevezett keleti hajföstsé, mely teljesen fömentes és a hajakat úgy fogja be, hogy a festőtől haj a festőtől nem különböztethető meg. — T. J. Kőbánya. A hipnoziss idegzetünknek olyan állapota, mely az ébrenlét és az álom között áll. A hipnotizálásra alkalmas szervezeti győneket bizonyos módszer segítségével szokták elaltatni hipnotizálni. De a hipnotizást egy 1894. évi belügyminiszteri rendelet értelmében eskis orvosnak szabad végezni, még pedig harmadik személy jelenlétében. Aki ez ellen a szabály ellen vét, szigoruan megbüntetik. Egyebekre csak orvostól kaphat felvilágosítást.

KÖZGAZDASÁG

Wekerle Sándor előadása. Dr. Wekerle Sándor 17-én este 7 órakor a Magyar Kereskedelmi Csarnok helyiségeiben A kereskedelem halása az iparra cím alatt előadást tart, amely iránt nemcsak a tagok közt, de széles körökben igen nagy érdeklődés mutatkozik. Az előadásban tagok által bevezetett vendégek is résztvehetnek.

Gazdasági hírek. A multhavi tőzsdei pánik egyik ráuk nézve jelentős következményének a híret veszszük most tőzsdei körökből. Magyar koronajáradék-cimletekből t. i. sokkal nagyobb volt a visszaesés, mintsem azt általában hitték volna. Körülbelül 60 millió teszik a küllő dról visszavásárolt koronajáradékokat. E visszaesőnlött értékpapírok vásárlásában főképp a vidéki pénzintézetek jártak elől, amelyek tetemesen felgyült betét-állományukat gyümölcsösözöen helyezték el járadékokban. Vidéki pénzintézeink töke-szaporulatának egy másik jele betéti kamatlábuk általános leszállítása. Ilyetenformán nincs miért agódní az érték-papírok visszaküldésén, legalább az utánuk fizetendő kamatok az országban maradnak, fizetési mérlegünk némi megjavítására. — A Magyar Helyiérdekű Vasut-Részvénytársaság tulajdonát képező ungvölgyi helyi-érdekű vasut-részvénytársaságot, hir szerint, legközelebb megvásárolja a kormány. A vasutársaság alap-tőkéje 5,044,000 korona és legutóbb tíz korona osztalékot fizetett. Az ungvár-dubincsi és a dub-incs-nagybereznai vonal már 1894 óta üzem-ben van, míg az ország határszélig vezető vo-nalát most építik az Államvasutak számlá árá. A Magyar Helyiérdekű Vasut-Részvénytársaság így szerencsésen tudal egy vasutállalalán s nyugod-tan hozzáláthat a nemrég engedélyezett huszonhét vicinális vasutának létesítéséhez. — A budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyamnal a legközelebbi borár-vevés e hó 19-én délelött 10 órakor fog megtartatni. Az előárverzendő borok és az árverési feltételek iránt érdeklődőknek egyszerű levelezőlapon közöit kíváná-tára azokat a pincemesteri tanfolyam igazgatósága bértmentve megküldi. Az előárverzendő borok e hó 15-én és 18-án, valamint az árverés napján meg-izelhelők.

A Magyar Takarékpénztárak Központi Jel-zálogbankja mint részvénytársaság Mandly Lajos társulati elnök vezetése mellett e hónap 9-ikén tartotta meg tizenegyedik rendes közgyűlését. Az alakseri-egyek elintézésé után az igazgatóság jelentése terjesz-tett elő, amely konstatalja, hogy az általános pénz-bőség hatása a jelzálogüzlet terén is érehető volt. Nyilvánult az egyrészt az intézet cimleteinek nagy ke-endőségében, másrészt a már megkötött kölcsö-nök nagymérvű konverzójában. Az üzletmenet ked-vező alakulása valamint a vidéki üzletbarátok mind-inkább növekedő érdeklődése iolytán az elmúlt évben kibocsátott részvények befizetése megtörténtvén az intézet az 1897. évi XXXII. törvényekit rendelkezése értelmében a községi kötvények küllön biztosítási alapját is megalkotta. Az intézet iokozatos tejlő-désének tanuulját a jutalékszámia emelkedése mu-tatja, mely az előző évi 489,946 koronával szem-ben 523,407 korona. Megszavazott az igazgató-ság 1903. év folyamán 3366 kölcsönügnyben 20,291,472 korona kölcsönt. (Előző évben 2837 kölcsönügny-ben 15 158,975 koronát.) Folyósítatott 13,289,096 korona kölcsönt. (Az előző évben 11,202,927 korona.) A mérleg 614,069 korona nyereséget mutat fel szem-ben a tavalyi 572,161 koronával. A közgyűlés az igazgatóság jelentését e ismeréssel tudomásul vette, az előterjesztett mérleget ellogadta, a felmentvénye-kei megadta és elhatározta, hogy a tiszta nye-reségből 440,000.— korona 5% százalékos oszta-lékra, 80,000.— korona a tartalékalapra, 20,000.— korona az értékpapír-árfolyamkülönbözeti tartalék-alapra 20,000 korona a tisztviselők nyugdíjalapjára, 34,860 korona igazgatósági jutalékre és 19,699 korona új számlára való átvitelre iordítással. A tartalékalap a fenti javadalmazással 680,532 koronára, az árfolyam-különbözeti tartalékalap pedig 180,000.— koronára emelkedik. A szelvények 1904. évi március 15-től kezdve váltalnak be az intézet pénztáránál 65 kor-nával. Ezután a közgyűlés a felügyelő-bizottság eddigi tagjait ujalog megválasztotta.

Hajózási. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közhiaré teszi, hogy a rendes hajózási irátokat a Sedvában, Sabácz, Mitrovicza és Bosnardsza között iolyó évi március 10-én a követ-kező módon indítja meg: Első menet Bosnardsáról Mitroviczára és Sabáczra iolyó évi március 10-én. Első menet Sabáczról Mitroviczára és Bosnardszara iolyó évi március 11-én.

Chamberlainról. A Magyar Közgazdasági Tá-rsaság e hó 14-én esti 6 órakor a Társaság új helyi-ségében (IV. Ferenciek-tere 4. sz. ílelelet 16.) fel-olvasó ülést tart, melynek tárgya Láng Lajos v. b. t. t. előadása lesz Chamberlainról.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, március 9.

Lanyha irányzat mellett 20,000 métermázsá buza került a forgalomba 10 fillérral alacsonyabb áron. Rozsban és zabban 5 fillérral estek az árak.

Tengeriben és takarmányban nyugodt volt az irányzat.

Eladott:

Busa. Tiszavidéki: 100 mm. 81 k. 8 K. 95 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 95 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 92 1/2 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 85 f. Makói: 4000 mm. 79 k. 8 K. 90 f. Mezőhegyesi: 3360 mm. 77-3 k. 8 K. 67 1/2 f. Fejérmegyei: 200 mm. 76 k. 8 K. 40 f. Pestmegyei: 200 mm. 77 k. 8 K. 65 f., 500 mm. 78 k. 8 K. 50 f., 100 mm. 77 k. 8 K. 52 1/2 f., 500 mm. 77 k. 8 K. 50 f. Szent-Tamási: 1100 mm. 77-5 k. 8 K. 70 f. Bánság: 3000 mm. 77-8 k. 8 K. 40 f. O-Kanisai: 700 mm. 76-8 k. 8 K. 77 1/2 f. Bács-Földvári: 1000 mm. 76 k. 8 K. 40 f. Csurugi: 1200 mm. 77 k. 8 K. 40 f. Szerémségi: 3000 mm. 75-7 k. 7 K. 92 1/2 f. Miná három hónapra.

Ross: 400 mm. 6 K. 65 f., 400 mm. 6 K. 60 f., 100 mm. 6 K. 57 1/2 f., 100 mm. 6 K. 55 f., 200 mm. 6 K. 50 f. Zab: 100 mm. 5 K. 95 f., 100 mm. 5 K. 95 f.

Közpénztársaság mellett. A kasszár hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokásai szerint közpénzben és kilogrammonkint: — A minőség hektoliterekint 50 kilogrammonkint.

Table with columns for Buza, Fejérmegyei, Pestvidéki, Bánsági, Bácska, Szerb and sub-columns for Kiló, K-10l, K-1g, K-10l, K-1g. It lists various grain types and their prices.

Table titled 'Egyéb gabonafajták' with columns for Kilo, K-10l, K-1g. It lists other grain types like Ross, Arpa, Köles, Zab, Tengeri, and Repce with their respective prices.

A határidőszület folyamán a következő kötések történtek:

Áprilisi buza 1904. : 8.40-8.43-8.44-8.45-8.46
Októberi buza 1904. : 8.39-8.40-8.34
Áprilisi rozs 1904. : 6.64-6.66
Októberi rozs 1904. : 6.75-6.76-6.77
Májusi tengeri 1904. : 5.38-5.39-5.40-5.41
Júliusi tengeri 1904. : 0. — 0. —
Áprilisi zab 1904. : 5.67-5.68-5.70-5.71
Októberi zab 1904. : — — — —

Dél egy órakor a következő sárárákai állapották meg hivatalosan a tőzsdén:

Áprilisi buza 1904. : 8.38-8.39
Októberi buza 1904. : 8.33-8.34
Áprilisi rozs 1904. : 6.68-6.64
Októberi rozs 1904. : 6.72-6.73
Májusi tengeri 1904. : 5.38-5.39
Júliusi tengeri 1904. : 5.47-5.49
Áprilisi zab 1904. : 5.67-5.63
Októberi zab 1904. : 5.75-5.80
Repce augusztusra : 11.45-11.55

Délután fél 5 órakor zárul:

Áprilisi buza 1904. : 8.38-8.39
Októberi buza 1904. : 8.33-8.34
Áprilisi rozs 1904. : 6.68-6.66
Októberi rozs 1904. : 6.75-6.76
Áprilisi zab 1904. : 5.67-5.68
Októberi zab 1904. : 0. — 0. —
Májusi tengeri 1904. : 5.37-5.38
Júliusi tengeri 1904. : 0. — 0. —
Augusztusi repce 1904. : — — — 0. —

A budapesti értéktözsde.

Kedvező küllődi jelentésekre barátságos hangulatban szilárd irányzattal indult az üzet és kevés üzet mellett tartott marat. Döbben kevés üzet mellett szilárd az irányzat. Valuta és ércáru emelkedett.

A helyiértékek piacán Salgótarjáni kőszénbánya és Városi villamosvasut felé fordult az érdeklődés, a hangulat egyébként cendes volt.

Előzősde: Osztrák Hitelrészvény 627.75-630.25. Magyar Hitelrészvény 787.—-787.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 629.50-631. Jelzálogbankrészvény 508.—. Városi villamos vasut részvény 314.50-316.—. korona.

A déli tőzsdén zárultak: Osztrák Hitelrészvény 628.75-630.25-628.50. Magyar Hitelrészvény 787.75-788.75-787.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 630.—-630.75-629.—. Rimánurányi vasut részvény 458.50-455.50. Magyar leszálló bank részvény 449.75-450.10-449.75. Jelzálogbank részvény 508.50-508.75-508.—. Budapesti Közüti vaspálya részvény

nek Kékre, Hernya Sándor bajai illetőségű ugyanottani lakos család névnek Havasira, kiskorú Lager Gyula bajai illetőségű ugyanottani lakos család névnek Lovasra, kiskorú Horvay Ferenc bajai illetőségű ugyanottani lakos család névnek Hollósi, Hinterseher József bajai illetőségű ugyanottani lakos család névnek Havasra kért átíratástát a helygymiszter megengedte.

Pályázatok. A nagykaposi járásbírósnál irnoki állásra, — a kaposvári törvényszéknél irnoki állásra, a zsidóváraljai járásbírósnál irnoki állásra, — a letenyei járásbírósnál tolekkönyvezeteli állásra, — a karánsebesi törvényszéknél irnoki állásra, — a lugosi pénzügyigazgatásnál fogalmazói állásra, — a soproni pénzügyigazgatásnál ellenőri állásra, — a löcsei pénzügyigazgatásnál díjazott gyakornoki állásra, — a bosterecei esetleg más pénzügyigazgatás mellé rendelt számvégszámvetési pénzügyi szanviszágó (számvégszámvetési főnöki) állásra, — a zalaegerszegi törvényszéknél irnoki állásra, — a rózsaházyi járásbírósnál irnoki állásra, — a lugosi ügyészségnél irnoki állásra, — a gödöllői járásbírósnál segédszámvetési állásra, — a győri főügyészségnél irnoki állásra, — postamesteri állásra Tizsa-Szent-Miklóson pályázat hirdették.

Vizállítás.

Table with columns for dates (Márc. Márc.) and various locations (Budapest, Pécs, Szeged, etc.) with numerical data.

Időjelzés.

As Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése.

— Március 9. —

Table titled 'Állomások' showing weather data for various stations including Akna-Szalonta, Budaörs, and others.

Jelek magyarázata: K. = kelet, Ny. = nyugat, D. = dél, É. = észak. A felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, 5 = eső, 6 = hó, 7 = köd, 8 = zivatar.

Napirend.

Házi: Csütörtök, március 10. — Római katedrális: 40 vértanu. — Protestáns: Taksony. — Görög-ország: (február 26.) Porfir. — Zsidó: Adar 23. — Nap két: 6 óra 9 percek. — Nyugozik: 5 óra 40 percek. — Hold két: 2 óra 2 percek éjfel. — Nyugozik: 11 óra 30 percek délelőtt. A miniszterelnök mint belügyminiszter fogad a belügyminisztériumban 4 órakor. A közoktatásügyi miniszter fogad d. u. 4 órakor. A kereskedelmi miniszter fogad délután 4 órától 5 óráig. Az igazságügyi miniszter fogad délután 1 órakor. Grafikai kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva este 8 óráig. Belpódi 50 fillér. Könyves Kálmán-társaság képképzőtele Nagymező-utca 37. szám. Megtekinthető egész nap délután. Nemzeti Múzeum. Állattár. Nyitva van d. e. 9 órától délután 1 óráig. A fókutatói intézet múzeuma a Stefánia-utagon nyitva délelőtt 10 órától 1-g. Belpódi díj nincs. Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 4-ig. Egyetemi könyvtár nyitva este 6-tól 9-12 óráig és délután 3-8 óráig. Akadémiai könyvtár nyitva 3-7-ig. A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (Szemeru-utca 6. sz.) nyitva minden hétköznap fél 10-től fél 2-ig. A Jászai György könyvtár a rendezés ideje alatt zárva. Az Aquinumi diákok és múzeuma. Megtekinthető egész nap III. ker. Ó-Buda, Külső-Szent-Endre-ut. Heilgyérkúti vasút a Pálffy-terrről. Mentőegyesület helyisége a Markó- és Sóiym-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakosztály, tudakozó-osztálya és keleti miniatúra V. kerületi Vácza-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Házai termek állanak kiállításra és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az állatvetésesség arányait is eszázó) a varrásigeti iparszalonban (vasár és ünneppnapok is) nyitva délelőtt 9 órától 2 óráig és délután fél 3 órától fél 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi fizetvétsége (Magyar kereskedelm részvényszerűsége) V. Vácza-körút 32. szám alatt.

Újság- és makulatura-papíros nagy alak, 100 kg, 6 frt: kis alak 5 frt Bécs vasút vagy hajó nettó kassza. Megrendeléseket az ország vagy megfelelő előleg beutalása mellett gyorsan elintézi Heinrich Bockhan Papierhandlung, Wien, I. Laurenzberg 1.

Advertisement for 'SZOLÓLOGAST' featuring an illustration of a woman and text about household cleaning and maintenance services.

Advertisement for 'Párisi különlegességek' (Parisian specialties) listing various goods and prices.

Advertisement for 'AGULÁR IGNÁC' featuring a woman's portrait and text about clothing and accessories.

Advertisement for 'Én Csillag Anna' featuring a woman's portrait and text about fashion and beauty.

Advertisement for 'Csillag Anna' featuring a woman's portrait and text about clothing and accessories.

Advertisement for 'ÉN ZT' (ÉN ZT) featuring a woman's portrait and text about clothing and accessories.

Advertisement for 'Gömbölyű kebel' (Bust) featuring a woman's portrait and text about clothing and accessories.

Advertisement for 'Ács László' featuring text about carpentry and construction services.

Advertisement for '500 korona aranyban' (500 crown in gold) featuring text about jewelry and gold items.

Advertisement for 'Czernagyár' (Black mill) featuring text about industrial machinery and services.

Advertisement for 'BUTOROK' (Butchers) featuring text about meat and food services.

Advertisement for 'Pollák N. Ignác' featuring text about a business or service.

Advertisement for 'Ha szép akar lenni' (If you want to be beautiful) featuring text about beauty and fashion.

Advertisement for 'Fővárosi Takarékpénztár' (City Savings Bank) featuring text about financial services.

Advertisement for 'Kölcsönt nyújt hivatalnokoknak' (Loans for officials) featuring text about financial services.

Advertisement for 'Nemesi birtok' (Noble estate) featuring text about real estate and services.

Advertisement for 'Biztos kereset' (Secure income) featuring text about financial services.

Advertisement for 'Butorok' (Butchers) featuring text about meat and food services.

Advertisement for 'Gyors végeladás' (Quick sale) featuring text about real estate and services.

Advertisement for 'Kokusz-sírt' (Coconut) featuring text about food products.

Advertisement for 'Rebenwurz & Grausz' featuring text about food products.

Advertisement for 'LEVELÉZŐK, KÖNYVELŐK' (Levelers, bookbinders) featuring text about services.

Advertisement for 'LAMPEL R.' featuring text about a business or service.

Advertisement for 'Borzasztó' (Horrible) featuring text about a business or service.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHAZ.

Csütörtök, 1904. március hó 10-én.

Lohengrin.

Regényes opera 3 felvonásban. Irta és zenéjét szer-zette Wagner Richard. Fordították Böhm Gusztáv és Ormay Ferenc.

Személyek:

I. Henrik	Ney D.	A király hía	Ney E.
Lohengrin	Antios	1)	Pichler
Elza	Diósyé	2)	Kiss
Gottfried h.	Balogh	3) lovag	Szemere
Telramund	Beck	4)	Kárpát
Ortrud, neje	Flatiné		

Kezdeté 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1904. március hó 10-én.

F. I. r. t.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta Ferenczy Ferenc.

Személyek:

Willensteinné	Rákosi	Weberné	Delli E.
Sándorné	Helvey L.	Fantoliné	Koczéri
Titsch Lina	Nagy Ib.	Gróf Tari	Gyenes
Stadinsky	Gál	Marossy	Mihályfi
Stadinskyé	Lánczy	Marossy	Liget
Báró Webern	Horváth	Báró Rodák	Császár

Kezdeté 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1904. március hó 10-én.

Takaró.

Dráma 4 felvonásban. Irta Beyerlein. Fordította Zboray Aladár.

Személyek:

Volkhardt	Balassa	Mihalek	Szerémy
Klári	Gazi	Spieß	Dárma
Lauffen	Tanay	Paschke	Kazaliczky
Heibig	Góth	Lehdenburg	Hegedüs
Bannewitz	Szilágyi	Hagemeister	Gyözö
Höwen	Tapolczai	Hadró	Bárdi

Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1904. március hó 10-én.

A kis császár.

Regényes daljáték 3 felvonásban. Irta Pásztor Árpád. Zenéjét szerzte Stoll Károly.

Személyek:

X. Károly	Szirmai	Sose	Rédai
Clarisse	Hegyí	Pierre	Raskó
D'Écourselles	Pázmán	Jovita	Harmath
Giutry apó	Ujvári	Udvári vadász	Bélli
Roccaut	Komlósi	Követ	Delli
Micheline	Siposné	Egy munkás	Kiss M.

Kezdeté 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1904. március hó 10-én.

Délután 3 órakor mérsékelt helyarákkal:

A drótosíté.

Nagy operette előjátékkal, 2 felvonásban. Irta Leon Viktor. Fordították Ruttkai György és Mérei Adolf. Zenéjét szerzte Lehár Ferenc.

Személyek:

Günther	Fenyéri	Pfefferkorn	Sziklai
Mici	Kornai	Zauska	Szentgyörgyi
Jankó	Rubcs	Milos	Heltai

Kezdeté 7 1/2 órakor.

KIRÁLY-SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1904. március hó 10-én.

A torador.

Operett 2 felvonásban. Irta James Tanner és Adrian Ross. Fordította Latskó Andor. Zenéjét szer-zette Ivan Cayril és Lionel Monkton.

Személyek:

Don Panza	Köröndy	Sammí Gigg	Ferenczy
Augustus	Szomori	Rinaldó	Csiszér
Archibald	Papp	Karmester	Gabányi
Karajóli	Vécsei	Dóra	Bánó
Moreno	Bárony	Suzette	Fedák
Petifer	Gyöngyi	Nancy	Csatay

Kezdeté 7 1/2 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1904. március hó 10-én.

Dalmácia.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

GRAMMOPHONOK, PHONOGRAPHOK

Elsőrendű gyártmányok részletfizetésre is.

Árjegyzéket tessék kérnél.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED

HANGSZEROSZTÁLY

BUDAPEST, VI. EÖTVÖS-UTCA 37.

Alkalmás képviselők felvételnek.

Hölgyek figyelmébe!

Magyarország legnagyobb csipkeáruháza.

Üzletnagyobbítás miatt a raktáron levő összes árúk leszállított szabott árak mellett kaphatók:

- különösen felemlítendő
- Pongis selyem minden színben 37 kr.
- Longine selyem minden színben 48 kr.
- Bluz selymek kiváló mintákban 58 kr.
- Liberty minden színben 16 kr.
- 120 cm. széles Mouslin de soir minden színben 38 kr.
- 120 cm. széles Mouslin de soir minden színben 1* 48 kr.

rendkívül nagy választék a legújabb csipkék és applikációkban az olcsóságáról közismert

Elsner Oszkár cégnél

Budapest, IV., Párisi-u. 3. (volt Zsibáros-u.)

Figyelem hölgyeim!

Mesés olcsó árak. Legjobb minőség.

- 1 kilogram szőmecsőt főfedény mindenféle színben 70 kr.
- Teljes konyhaberendezések 10 írtól 30 írtig
- 1 írt hűtőszék, 4-5 . . . . . 2 írt 25 kr.
- 1 darab konyhaberendezés . . . . . 2 írt
- 1 darab mandala-írás . . . . . 1 írt 20 kr.
- 1 pár angol ércvasköz . . . . . 30 kr.
- 1 darab acél-vasaló . . . . . 95 kr.

Fried Lajos, Kerepesti-ut 57. sz. (Luth r-ház.)

„GRIMM“ Karlsbadi keztüű

a legjobbak. Egyszerű árák és nagyban eladás

Muskát és Társa cégnél Budapest, Szerecsen utca 10. Nagy választék olcsó- és különböző keztüű-különlegességekben.

Tek. Friedrich János gyógyszerész urnak

Legyen szives számomra postai utánvétellel egy tekercs

Kárpáti egészségügyi labdacsof

(Malaakal labdacsof) mely országokozt oly kitűnő hírnévrek örvend, kitűnő. Terveztetéses levezetellel Hódmező Könyvtár, nyg. av. főisp. Roszányi (Gömrögye), Váralkaj-ut 236. 1903. március hó 23-én.

Raktár Budapestben Török József gyógyszerésznél, Király-utca 12. Egy tekercs ára (6 doboz tartalmaz) 2 kor. 10 fill. = 1 írt. 95 kr. Egy doboz 42 fill. = 21 kr.

MASZNÁLJON KERPEL KÉZFMENITÓ FOLYADÉKOT

A KEZET 3 NAP ALATT BARSONYSIMÁVÁ ÉS HEGYENÉRE VESZTI. 10veg 90 fillér 40veg rendelésnél franko. KERPEL GYÓGYTÁR BUDAPEST, UJÓKÓRUT 23.

SZABOTT AR. SZABOTT AR.

KOHN HEILMANN és FIAI

cs. és kir. udvari szállítók az „Angol szabó“-hoz

Budapest, IV. ker. Károly-körut 12-ik szám

1904. évi március hó 15-ikén

elkülönített

férfi és gyermekruha-osztályt nyitunk.

Ezen osztályban a mult idényből visszamaradt árúk readdikvívül olcsó árakon; de mint eddig, szabott árban adatkak el.

- Sacco-öltöny . . . 8.— forint
- Felöltő . . . . . 7.— ”
- Nadrág . . . . . 2.50 ”
- Fiu-öltöny . . . . . 6.— ”
- Gyermek-öltöny . . . 1.50 ”

Telefon 17-19.

ÉRTESESÍTÉS.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy a következő két vasárnap, azaz f. hó 13-án és 20-án tartandó országos vásár alkalmából

férfi-, fiu- és gyermekruha-üzletünket

egész napon át nyitva tartjuk.

Neumann M. cs. és kir. udv. száll. IV., Muzeum-körut 1. sz.

Kohn Heilmann és Fia cs. és kir. udv. száll. Károly-körut 12. és 30.

Koch Testvérek IV., Károly-körut 26.

Klein és Schwartz IV., Károly-körut 16.

Platschek Vilmos IV., Károly-körut 28.

Wolf Jakob IV., Kossuth Lajos-u. 22.

A Kalapkirály

3, 4, 5 koronás különlegességekben speciálisan, Kossuth Lajos-utca. Klotild-palota.

Valami, ami Önnek való!

Kérjen ingyen prospektust, melyben mindenki által nagy kereset

van kimutatva. „B. 65“ alatt A. Heilmann, Nürnberg, Fürtherstr. 78.

Németh József szabómester

II., Lánchíd-utca 2. (sarokbolt). Készít divatos urjelölt vagy felöltőt 11 írtért, nála választott szövetekből 16 írtért. Mintát kívánatra szakemberrel a hához küldi.

Világhírű, új módszerű, saját speciális testgyógyászati

Kezelésmet, — melynél oropéd fúzó és minden egyéb sonnyvesztő gép alkalmazása ki van zárva, — az érdekeltek 6. köznésg figyelmébe ajánlom. Elhízás ellen mechanikai kezeléss kopálattal, és kintára nékű. Kivánatra, képen prospektus több orvosi elismérés, bármennyi köldök. — Bereghy József okleveles testgyógyász, Budapest, Andrássy-ut 30. Minden olváltat esetben eredmény iránt feltétlen kezeséget vállalok.

INGYEN

láda és csomagolás Rendkívül olcsóágot ad el Magyarhon!

ÜVEG-PORCELLÁN

gyári raktára

VI., Andrássy-ut 74.

Díszes ebéd-készlet 12. 12. nyozva és festve 12

Csoda-ebéd-készlet 6 szem. díszesen fest. és aranyozva 7

Ára csak 15

Csoda-kávé-készlet 6 szem. 7

Csoda-tésztakészlet 6 szem. 8

Főzőn ki lesz áruvise támulatos, szép és fin. met-szett és mintázott 6 szem. 5

Üvegkészlet csak 1

Szinte fél áron ki lesz Áru-síva borostyng 1

Szinte fél áron ki lesz Áru-síva vízeskorog és vízes-üveg a 1

Finom metszett vízespohá- rak csak 12

Boros poharak csak 12

Lugli, remek szép kávé- és tea-csészék, drága fillér 60

Mosdókészlet, angol, díszes virággal . . . . . K. 10

Pontos és szilárd kislőgálas Vanul állandó keresik.

BUTOR

mindennemű, mélyen lezárt. Hittet árban

szűrgősen eladó

szűrgősen eladó

szűrgősen eladó

szűrgősen eladó

szűrgősen eladó

szűrgősen eladó

szűrgősen eladó

szűrgősen eladó

szűrgősen eladó

szűrgősen eladó

szűrgősen eladó

szűrgősen eladó

szűrgősen eladó

szűrgősen eladó

szűrgősen eladó

FOVÁROSI ORFEUM

VI., Nagymező-utca 17.

Tannhäuser

Dröher Conrad teljes ár. udvari színház és Brandt Adolf művészi tenorista vendégelőléptével, továbbá

The Trips Sisters Morden remek excentrikusok angol párdalozók

Johnko-társulat tréfás nyújtó-komédiák.

A 6 drótosíté, négyüttes. Tarka Szempad stb. stb. A télközben reggel 5 óráig Verbe Niek előnyze-neka hangversenyek.

Színházak heti műsora.

	Nagy. kir. Opera	Nemzeti színház	Vigazínház	Népszínház	Magyar színház	Királyszínház	Urania színház
Péntek	Nincs előadás	Mátyás és Beatrix	Takarodó	Bob herceg	Hajduk hadnagya	A torador	Dalmácia
Szombat	Orfeus A csavargó és a királyfiány	Mátyás és Beatrix	Takarodó	Casanova	Hajduk hadnagya	A torador	Dalmácia
d. u. Vasárnap este		Csapodár	Az erény utjai	Vándorlegény	Tavaszi hölgyek	Makrancos hölgyek	Dalmácia
		Mátyás és Beatrix	Takarodó	Kis császár	Hajduk hadnagya	A torador	Dalmácia

MINEK NEKÜNK BÉCS?

HISZEN A „CITO“-SAPKA HAJNÖVESZTŐ

hatása felülmul minden eddig a külföldről importált csodakenőcsöt.

Egyetemi tanárok, orvosok egybehangzó véleménye, hogy ez a módszer az egyetlen, amely a higiéniai alapelvek szerint

biztos sikerre vezet.

Nyolc napi használat után meglepő eredményt értek el egyesek.

Hajhullás, korpádzás megszűnt.

A fejfájás megszűnik.

Már most számtalan elismerőlevél és köszönet.

Egyedüli szétküldés
Magyarország részére:

A CITO-sapka három nagyságban:

- I. szám gyermekek számára
- II. szám férfiak
- III. szám nők

Az oldat 2 színben kapható, szőkéknek és barnáknak.

A CITO ára:

- CITO-sapka bélessel . . . 4.- kor.
- külön béles . . . -60 "
- 1 üveg CITO-oldat (1 liter) . . . 7.- "
- 1 üveg CITO-oldat (félliter) . . . 4.- "

Megrendelések csakis utánvét mellett eszközölhetnek. A cím pontos betartására ügyeljünk.

Szabadalmazva:
Magyarország, Ausztria, Anglia,
Franciaország, Német Birodalom
és az Egyesült Államokban.

SZÉL MANÓ

gyógyszerész drogeriája

Ujpest, Árpád-ut 65. sz.

Biztos existenciára. Ritka alkalom.

Törvényileg védett

alkoholmentes italoknak

központi elárúsításának átvételére
(ajándék Magyarország)

keresetnek töképezés cégek még meghatározandó nagyobb területekre rendkívüli előnyös feltételek mellett.
Ajánlatokat *40.0.0 korona jóvedelem* címen Fischer J. D. hirdetési irodája Budapest, IV., Gerlőczy-utca 1. kértetnek.

Részletre és készpénzre

BUTOR

asztalos- kárpitos- vas- és rézbutor-műhelyében

Glöck József VII. ker., Wesselényi-utca 41. (a Kertész-utca sarkán).
Saját szőlő készítmények.

A 17923. számú

„Talyiga szemétládák számára“
című, 1899. novemb. 23-ról kelt magyar szabadalomra
vevők vagy engedélyesek kerestetnek

Szíves ajánlatok „W. O. 1151“ alatti Mosse Rudolfhoz Bécs, I. Seilerstätte 2. intézendők.

Férfi és Női Nemi Betegségeket

ugyszintén

Vér-, bőr- és idegbajokat, bujakört (syphilis), valamint férfigyengeséget (impotencia)

rendelő intézetében

együtt biztos sikerrel a legrosszabb 145 alatti, foglalkozási zavar nélküli, 25 év óta szerzett orvosi tapasztalatok alapján kiváló gyógyítókori általánosan elismert szakorvos

Dr. KAJDACS

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Budapest, IV., Kigyó-utca 5. sz.

Klotild-palota (I. emelet).
Hendel 9-4-ig, este 7-8-ig.
Levelekre díjmentesen válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.

2 napokban hagyta el a sajátját:

„Bizalmas Barát“

első könyvecské, mely mindennemű férfi- és női nemi betegségeket kellemes úton gyógyít. Kapható a szerzőnél: (Dr. Kajdacs József). Ár csak 1 kor. Vidékiek 1 kor. 20 fill. előleges befizetés mellett a könyvet frankó kapják.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására adni, hogy raktáram tulajdonosomra és az előrehaladt idő miatt a raktáron lévő összes

perzsa szőnyeget

amíg a készlet tart, bámulatos olcsó árban adom el.

Hamburger Jozefa,

BUDAPEST, V. ker., Dorottya-utca 11. sz.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAP lan PAP lan PAP lan

1 fesszajható vasgép 3 db kivethető matracal	10.-	1 acél sodrony ágybetét	5.-
1 rongó paplan	1.80	1 tengerifü matrac	4.50
1 csachmir prima	2.80	1 afrikai	5.-
1 csachmir paplan	3.40	1 löször	12.-
1 satin	3.50	1 ablak körp függöny	3.-
1 atlasz csachmir	4.80	1 tunis	1.50
1 selyem atlasz paplan	8.50	1 gyapju	4.80
1 fodrus selyem áll. papl.	12.50	2 ágy, 1 asztaltörte bouret	5.50
1 jó vászon paplan lepedő	2.-	2 . . . 1 . . . gyapju	12.-
1 ágy	1.20	1 nagy szobaszőnyeg	2.50
1 fűzőlő ágytakaró pokróc	2.50	1 . . . 1 . . .	5.30
1 gyapju	5.50	1 ágyelöke I.	0.85
1 jó löpökör	1.60	1 sapotny ágyelöke	1.50
1 téli pokróc	4.60	1 mac. jó mintaszőnyeg	40.-
1 szép fali szőnyeg	7.50	1 . . . 1 . . . mintázott	75.-

GICHNER JÁNOS

paplan, matrac és kárpitosáru gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára

Budapest, VII., Erzsébet-kört 20. szám.

Árjegyeket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltek, nem teszék áruk kleszereit, nek, vagy a pénz visszadatik.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszer foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

titkos betegséget

(hugycsőfolyást, sebeket, syphilit és önfertőzésből támadt idegbajokat).

Meglepetésként az eredmény **FERFIGYENGESEGNEL (IMPOTENCIA)** még öregebb egyéneknek is.

Biztos siker folytán honorárium utólag is fizethető.

Levelekre díjmentes válasz; kívánatra gyógyszerök

Rendelés délelőtt 9-3-ig, este 8-8-ig.

Budapest, Erzsébet-kört 12. sz.

Félemelet; bejárat a lépcsőnél. Külön váróterem

J. Krausz & Co. cég mosógép-gyára

Wien, XVIII/1, Währingergürtel 53.

A legnagyobb gyár ezen szakban.

Tökéletes berendezések mosodák és tisztító intézetek részére, gézszerű és kézi használatra, fürdőknél, kásernyáknál, kórházaknál, szállodákban, gyógyhelyeknek valamint szőnyeg- és Arvákának, főhercegeknek, katonáknak, tölveidőknek, háztartásoknak stb.

legjobb rendszer 23 főtől 5000 frig.

Ruha-mángorítók, Vasaló és fűzős gépek (felnémű-csavarok.)

szél-, kézi hajtásra v. gőz. 100 főtől fölfele

minden nagyságban 14 forinttól fölfele.

Készenléti és szolid kivitelű! Képes árjegyeket ingyen és bérmentve!

legi. szerkesztők 24 főtől fölfele. minden órára 25 főtől fölfele.

A „KAISER“-hajók:

Kaiser Wilhelm II. 215 méter hosszú, Kronprinz Wilhelm, 202 méter hosszú, Kaiser Wilhelm d. Grosse 198 méter hosszú, Kaiserin Mária Terézia, 166 méter hosszú.

Fenti hajókkal juthatni 6-7 nap alatt Bremenből Newyorkba. INDULÁS KEDDI NAPON.

Ezen „Kaiser“ hajók csakis Bremenből indulnak. Aki „Kaiser“ hajóval kíván utazni, bátran és minden akadály nélkül utazhat, mert azt betiltani senkinek nem áll jogában. Már otthon határozta el magát mindenki, hogy mely irányban fog utazni, és ezen elhatározásáról ne hagyja magát senki által lebeszélteni vagy félrevezettetni. Mindenkinek szabad akaratában áll arra utazni, a merre akar. Hajón való helyről azonban előre kell gondoskodni és annak biztosítására jól előre és címre 20 korona előleget beküldeni.

Missler F. Bremen,

Bahnhofstrasse 30.

Bankház és közlekedési vállalat.

Árverési hirdetmény.

Wellisch Gézáné közadés csődügyében az ideiglenes választmány, csődbizorságilag jóváhagyott határozata alapján a vagyonbukott pápal üzletében levő, a csődletár 1-364, 367-370, 372-373. tételai alatt összeirt, 3306 kor. 41 fill. beszerzési, 2040 kor. 70 fill. becsértéku norinbergi és divatárak folyó hó 19-én d. u. 3 órakor aulirott tömeggodnok ügyvédi irodájában zárt írásbeli ajánlat utján, mely 10% bánatpénzel ellátandó, azonnali készpénzfizetés ellenében eladtni fognak.

A választmány fenntartja a jogot, hogy az ajánlatok kedvezőtlenesge esetén árverést tart és esetleg a legkedvezőbb ajánlatot sem fogadja el. A csődletár betekintése és a raktár megsemmisítése az árjelítésben résztvenni szándékozók részeről a hivatalos órákban történhetik. Pápa, 1904. március 8.

Dr. Fehér Dezső ügyvéd, csődötmeoggondnok.

